

Ročník XVII, 2/2017

**Hrádecké
noviny**

**Gródeckie
nowości**

...rozděleni zdi, spojeni srdci...

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, další číslo Hrádeckých novin se vám právě dostalo do rukou. Uprostřed prázdninové okurkové sezony se bude, doufám, hodit. Pohodlně se posadíme a ponoříme se prostřednictvím našeho „plotkořa“ do dění v naší obci. Vždyť nejlepší informace jsou ty z první ruky.

Obec, jak již jste si zvykli, organizuje přehršel nejrůznějších aktivit. Nechci bilancovat a rozepisovat se o každé z nich. Přeshraniční, Evropskou unií dotované, tzv. měkké projekty, realizujeme v současnosti tři: Revitalizace parčíku, vydání knihy o historii Hrádku a vybudování přístřešku v areálu TJ Sokol. To vyžaduje maraton setkávání s občany partnerského města, ať už na našem nebo na polském území. Společné aktivity se Skoczowem nás velmi sblíží, z čehož máme radost. Rádi bychom do spolupráce zapojili více dobrovolníků, Rádi bychom do společných aktivit zapojili více dobrovolníků. Nehlaste se všichni. Kromě přeshraničních aktivit nás v nejbližší budoucnosti čekají dvě již tradiční události: Slavnosti Belka a Spartakiáda spolků. Budeme rádi, když přijmete naše pozvání a alespoň jednu z těchto akcí poctíte svou přítomností.

Vážení spoluobčané, máme v plánu spolu s vámi, kteří máte na místním hřbitově pochované své blízké, zrealizovat netradiční počin. V polovině října vás chceme pozvat na brigádu „Sejdeme se na hřbitově.“ Naším cílem bude odstranění zeminy mezi hroby výměnou za vrstvu kačírku. Prostor

mezi hroby tak získá jednotný design a před dušičkami získá glanc. Každý brigádník obkope hrobové místo, které má pronajaté od obce, přemístí hlínu, položí geotextilní folii a zasype kačírkem. Obec dodá kačírek, folie, teplý guláš a něco proti pocení. Účastník brigády si s sebou doveze lopatu, krumpáč, případně kolečka. Pokud do toho půjdeme spolu a dílo se nám podaří, ušetří to obci náklady na údržbu hřbitova. Největší užitek budeme mít z toho, že uděláme něco smysluplného a takto strávený čas utuží naše sousedské vztahy. O podrobnostech a termínu budete informováni.

*Společné aktivity
se Skoczowem nás
velmi sblíží, z čehož máme
radost. Rádi bychom do spolupráce
zapojili více dobrovolníků*

Co se týče tvrdých aktivit naší samosprávy, mohu s čistým svědomím napsat, že ani letos jsme neslevili z našeho odhodlání zajišťovat rozvoj a zlepšovat životní podmínky v naší osobitě vesničce. Vytvořili jsme další místo k setkávání – Oázu klidu. V areálu TJ Sokol byla dokončena první etapa stavby přístřešku s kapacitou 130 lidí. Přírodní areál Girov byl dovybaven dalšími přístřešky. Pracuje se na vylepšení hřiště v lomu pod Vilou. Začátkem léta bylo opraveno mnoho problematických úseků místních komunikací. Máme stavební povolení na rekonstrukci bývalé usedlosti pana Hóty.

A co se nám nedaří? Naše nejdůležitější priorita – výstavba sportovní haly, pokulhává za očekáváním. Plno překážek doprovází a brzdí záměr už od prvotní myšlenky na realizaci. Jako by byla tato stavba

začarována. Vždy, když zdoláme překážku, objeví se nová, na první pohled nepřekonatelná. Snad jedna z posledních problémových brzd je přeložka plynovodního řádu přes cizí pozemek. Existuje alternativní řešení, které je však o cca půl milionu Kč dražší.

V poslední době se, bohužel, začínají v Hrádku projevovat různé negativní jevy. Potyčky a fyzické napadání, střelba, konflikty mezi lidmi, sprejství, drobné krádeže a projevy vandalizmu, nedodržování dopravních předpisů, volně pobíhající psi. Zvykli jsme si na relativní klid a bezpečí. Věříme, že se jedná pouze o přechodný jev. Je důležité, abychom měli všímavé oči. Pamatuji si, jak si před časem pár místních výrostků vybíjelo své frustrace demolováním autobusové zastávky na Harcově. Chlapci si byli jisti, že je nikdo neviděl, a přesto byli usvědčeni. Když jsem s nimi krádež škodu, kterou obci způsobili, zajímali se především o to, jak byli vystopováni. Stačily jim dvě všímavé oči a vůle nebyť k těmto nešvarům lhostejným. Když uvidíte např. teenagery s natáhnutými kapucemi během parného letního dne nenápadně postávající v podchodu, udělejte, prosím, dvě věci. A – nasměřujte svou pozornost k identifikaci podezřelé osoby. B – informujte OÚ ihned. Tyto záležitosti, třeba i planý poplach máme snahu řešit bleskově a důsledně. To je základ úspěchu. Díky vám a dobré spolupráci s jablunkovskými policisty bylo objasněno zdemolování vlakové zastávky a mnoho dalších případů.

Vážení občané, Hrádek je domovem nás všech, kteří v něm bydlíme. Chraňme si ho žárlivě, pomáhejme si navzájem, spolupracujme při eliminaci sociálně patologických jevů.

Robert Borski, váš starosta obce

HRÁDECKÉ NOVINY – periodický tisk územního samosprávného celku, obce Hrádek (IČ 00535958, www.obechradek.cz). Adresa vydavatele: Obecní úřad Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek. Vychází čtvrtletně pod ev. č.: MK ČR E 12341 v nákladu 800 ks. Tisk a prepress: A8REKLAMA kreativ, s. r. o., Bystřice 1261, 739 95 Bystřice. Uzávěrka redakčních materiálů pro příští číslo je 30. září 2017. Odpovědný redaktor (a příjemce inzerce): Martina Škanderová, tel.: 601 383 111, 605 051 867, e-mail: zpravodaj@obechradek.cz. Příští číslo vyjde poslední týden v říjnu 2017. Foto na titulní straně: archiv OÚ

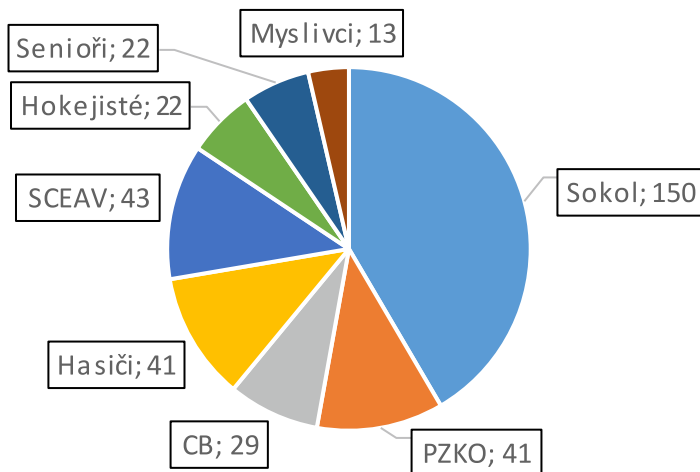
Jak je to s finanční podporou obce spolkům

Obec každoročně rozdělují finanční prostředky místním spolkům a organizacím formou tzv. Neinvestičních dotací. Peníze jsou určeny především na podporu činnosti místních sdružení. Celkový objem dotací se pozvolna přibližuje částce 400 tisíc Kč. Za celou dobu, kdy obec tuto podporu poskytuje, poptávka vždy výrazně převyšovala nabídku. Rozdělení peněz posuzuje 5členná komise, která předloží zastupitelstvu k rozhodnutí svůj výsledný návrh. Každý projekt je posuzován individuálně, hodnocení komise je víceméně subjektivní. Každoročně je ten či onen žadatel nespokojený s rozhodnutím zastupitelstva. Vzhledem k tomu, že žada-

telů neustále přibývá a rozpočet obce není bezedná sklenička, je pochopitelné, že vznikají nedorozumění nebo pocity křivdy. Posuzovat žádosti lze z různých úhlů pohledu, každý z nich vyvolává rozsáhlé diskuse. Ovšem, nejspravedlivější by bylo, kdyby obec žádné dotace neposkytovala. Avšak touto cestou se nechceme ubírat. Finanční prostředky chceme poskytovat i nadále, vzhledem k prudkému rozvoji spolků v naší obci, zřejmě v mírné progresi, ale s ohledem na další priority obce.

Vysvětlivky ke grafům: v koláčovém grafu je za názvem spolku uvedeno číslo. Jedná se o průměrnou částku v tisících Kč, kterou od roku 2010 daný spolek získá.

průměrná roční podpora v tis. Kč.

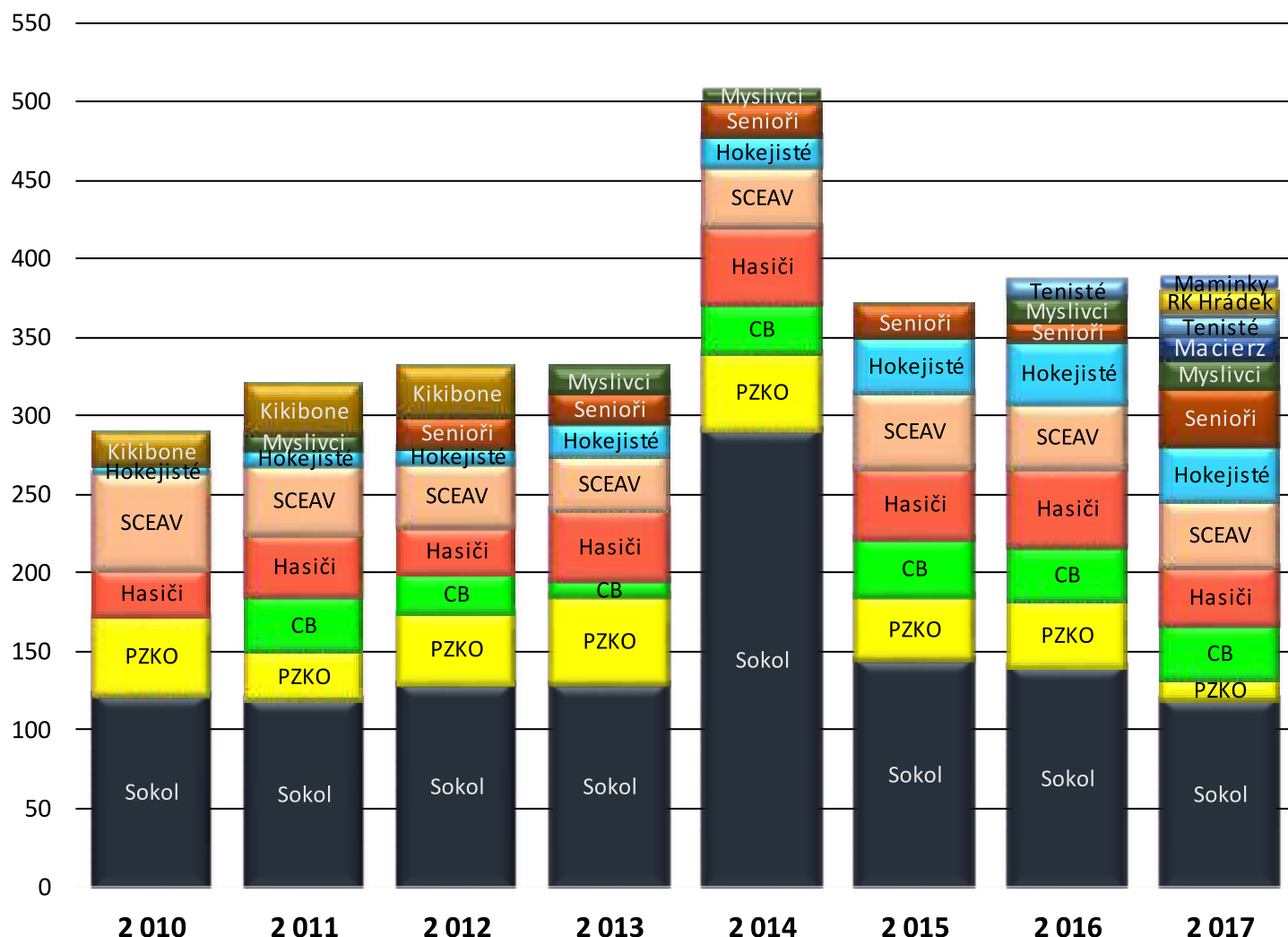

kal. V druhém, sloupcovém grafu, je v roce 2014 výrazný nárůst dotace pro TJ Sokol Hrádek. V tomto případě je zde připočítán příspěvek na zhotovení přístřešku na balkoně budovy TJ. Jednalo se o jednorázovou záležitost.

V tomto grafu nejsou rovněž započítány finance na provoz jednotky dobrovolných hasičů. Provoz a vybavení Jednotky je financován přímo z rozpočtu obce.

RB

Výše neinvestiční podpory spolkům z rozpočtu obce 2010 - 2017 (v tis. Kč)

Hrádecký SMSkový systém byl zmodernizován

Na úrovni obec – občan probíhá několik způsobů komunikace. Nejstarší a v dnešní době méně účinnou formou jsou infotabule a vývěsní skříňka tzv. úřední deska. Naopak, neúčinnější forma, dostupná pro všechny, je obecní zpravodaj, kterému přirozeně věnujeme největší pozornost a energii.

Trendem moderní doby je elektronická komunikace, která se v posledních letech

přesunuje z počítačů do chytrých mobilních telefonů. Chceme všechny vymoženosti, které nové technologie přinášejí, aplikovat v každodenní výměně informací. 15 let máme webové stránky, které právě znamenaly 600 tisíců návštěvníků, 10 let už funguje smskový systém, do kterého jsou zapojeny téměř všechny naše domácnosti a 5 let provozujeme také facebookové stránky. Experimentovali jsme i s mobil-

ní aplikací Hrádku, což se prozatím příliš neujalo.

Poněvadž moduly spolu nebyly propojeny, některé již technologicky zastaralé a staly se nevyhovujícími. Obec přistoupila k modernizaci a integraci jednotlivých komponentů do zcela nového, svým způsobem revolučního, systému. Jmenuje se Mobilní rozhlas, ale s rozhlasem jako takovým nemá zhora nic společného.

Co všechno přináší mobilní rozhlas?

1. Nahrazuje starý sms systém, který byl často nespolehlivý. Nový sms systém je přehledný a uživatelsky jednodušší. Obsahuje vychytávky, např. zjistí informaci, komu byla zpráva doručena a komu ne.

2. Obsahuje modul na posílání profilových e-mailových zpráv. Máme v záměru tento komunikační kanál používat častěji. Je určen pro zasílání různých pozvánek, aktualit, sdělení přesahující rozsah sms. Prozatím nedisponujeme mnoha e-mailovými adresami občanů Hrádku. Požádáme o ně v hromadné smsce.

3. Uživatelům chytrých mobilů, kteří si aplikaci Mobilní rozhlas nainstalují, přicházejí notifikační Push zprávy (obdoba sms), kte-

ré jsou zdarma. Šetří tak náklady obce.

4. Velmi zajímavou inovativní novinkou je posílání hromadných hlasových zpráv. Novinku budeme využívat jen občas. Nejčastěji, pokud budeme chtít znát váš názor na řadu obecně důležitých témat.

5. Dalším skvělým nástrojem obecní komunikace je zaslání tzv. fotohlášek Zmapuj to. Tuto výhodu mohou opět využívat osoby disponující chytrým telefonem. Jakýkoliv problém na území obce lze nahlásit takto: Mobilem v rámci aplikace vyfotíte např. posprejovanou zastávku, fotka se automaticky odešle do počítačů pracovníků Obce a ti problém následně vyřeší. Pokud budou občané tato upozornění posílat, uvítáme to jako jeden z neefektivnějších a nejrychlejších nástrojů zpětné vazby. Fotohlášky lze

používat i jinak, např. když se vám něco v obci zalíbí a budete nám to chtít dát najevo.

Jak začít používat mobilní rozhlas?

V chytrých telefonech stáhněte a nainstalujte aplikaci Mobilní rozhlas + Zmapuj To od firmy Neogenia. Zaregistrujte se. Toť vše. Kdo nemá chytrý telefon, bude dostávat smsky jako doposud a nově e-maily, pokud poskytne obci e-mailovou adresu.

Budeme se snažit nový systém komunikace uvést do praxe během srpna. Věříme, že se osvědčí stejně tak, jak se osvědčil smskový systém, který deset let pomáhal v efektivní informovanosti 98% hrádeckých domácností, jenž tuto službu využívaly.

Opravy místních komunikací 2017

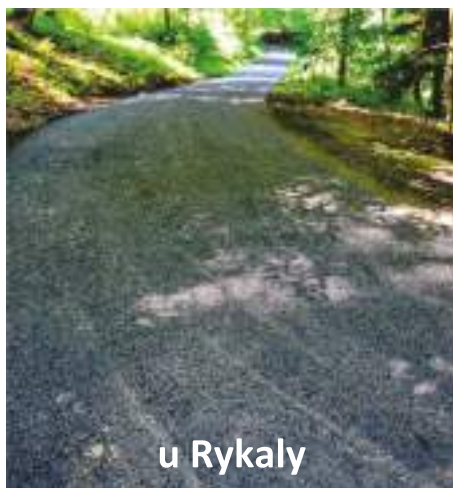
u Marynioka

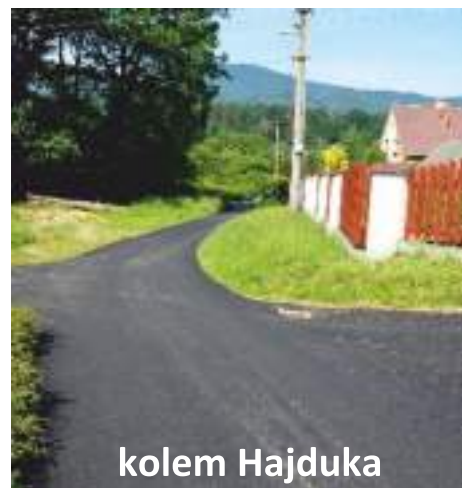
kolem Muchy

kolem Juroszka

u Rykaly

kolem Hajduka

k Drongovi

ke Gomolovi

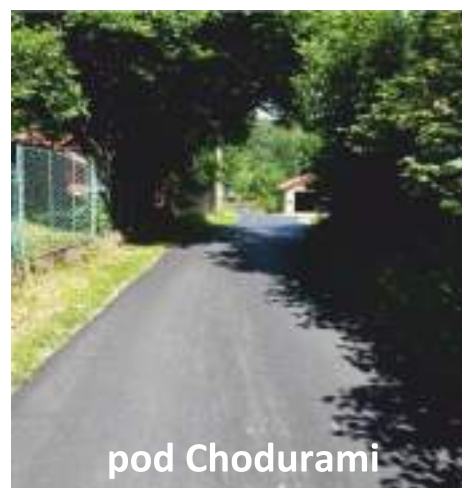
k Szotkowskimu

Chalupňoki

k mostu přes Olzu

pod Chodurami

Nová ordinace praktického lékaře v Hrádku

Vážení spoluobčané, jak jsme již avizovali, provoz nové ordinace praktického lékaře bude zahájen 1. 9. 2017.

Vnímáme to jako velmi dobrou zprávu, už vzhledem k vynaloženému úsilí. 10 let se to nedařilo. Je to rovněž velmi dobrá zpráva pro občany, kteří v dotazníkovém šetření v roce 2013 uvedli, že ordinace praktického lékaře, zdravotnické zařízení, je jedna z klíčových služeb, která v obci kdysi fungovala a nyní citelně chybí.

Nyní, po deseti letech, jsme u cíle. Obec pronajala ordinaci MUDr. Ingrid Santariusové. Krajský úřad jmenovanou paní doktorku schválil ve výběrovém řízení. Smluvní proces se zdravotními pojišťovnami se chýlí ke zdárnému konci. V ordinaci i sesterně, které se nacházejí vedle knihovny v prvním patře OÚ, probíhá rekonstrukce. Obec se rozhodla obě místnosti zútulnit a dovybavit nábytkem. Všechno je organizováno tak, aby bylo možné od 1. 9. 2017 přijímat první pacienty. Klíčová etapa nastane koncem srpna a začátkem září – budou probíhat registrace pacientů. Obec Hrádek je teoreticky schopna počtem svých obyvatel jednoho praktického lékaře "uživit". Záleží však na tom, kolik hrádeckých občanů této nabídky využije. Každý z nás máme svého doktora, na kterého jsme zvyklí, se kterým máme osobní vztah a který o našem zdraví ví úplně všechno. Takového lékaře pocho-

pitelně nikdo z nás nechce měnit. V dnešní době je praktických lékařů nedostatek, proto žádný z nich nemá o pacienty nouzi. I ten hrádecký svou kapacitu pacientů dříve nebo později naplní. Jde o to, kdo budou jeho budoucí pacienti. Zda to budou většinou občané Hrádku, anebo jiných obcí.

MUDr. Ingrid Santariusová

Jako starosta obce, který měl za úkol lékaře pro své spoluobčany zajistit, velmi stojím o to, aby to byli převážně místní. Protože, v momentě, až se kapacita lékaře naplní, bude velmi prospěšné, když bude tato zdravotní služba přinášet užitek především do-

spělým obyvatelům Hrádku.

Mějte prosím na mysli níže uvedené argumenty:

1. Ordinace je v místě bydliště, komfortně dostupná i pro vozíčkáře nebo méně pohyblivé osoby.
2. Lékařka bude ordinovat minimálně 4 dny v týdnu, v pondělky dokonce do 20:00.

ORDINAČNÍ HODINY	
Pondělí	12 – 20 hod
Úterý	6 – 12 hod
Středa	9 – 17 hod
Čtvrtek	6 – 14 hod
Pátek	neordinujeme

3. Lékařka disponuje druhou specializací na vnitřní lékařství. Bude poskytovat péči diabetikům, hypertonikům a pacientům s dalšími chronickými chorobami, jejichž dispensární péče spadá do kompetence praktického lékaře.

4. Součástí zdravotnického zařízení bude infúzní stacionář.

Na základě vašich četných dotazů, ještě před samotnou registrací pacientů, je možné tento zájem nahlásit na OÚ. Během srpna vám SMS zprávou zašleme oficiální telefonní číslo do ordinace.

RB

Živé večerníčky v parku

Krásný nápad se zrodil v hlavách dvou hrádeckých maminek, Lucie Samcové a Moniky Cieslarové, které se rozhodly pro děti organizovat tzv. živé, interaktivní večerníčky. Každý prázdninový čtvrtek, za hezkého počasí, tak je v hrádeckém parku pohádkověji než kdy jindy...

První pohádkový večer, který se konal 13. 7., s pohádkami O perníkové chalupce a Palečkovi, přilákal kolem padesáti rodičů s dětmi. Pokud jste mezi nimi nebyli, příležitost shlédnout další pohádky bude vždy ve čtvrtek v 17:30.

Maš

Foto | Magdalena Čmiel

1. večerníčekový podvečer vzbudil nebývalý zájem

Organizátorky zapojují děti do dění

Legenda o rytíři Belkovi

Vdávných časech procházela těmito místy stará kupecká cesta do Uher, zvaná jako měděná stezka.

Rytíř Belko se svou družinou číhal u této stezky a přepadával kupecké vozy. Své sídlo si postavil na skále u řeky Olzy, jehož zbytky jsou dodnes patrné.

Legenda vypráví, že se z uloupeného majetku Belko vůbec neradoval. Pronásledovaly ho noční můry a trápilo svědomí nad činy, které spáchal.

Svůj mrzký život nakonec ukončil skokem ze skály, na které stála jeho tvrz. Utonul v rozvodněné řece.

Slavnosti na řece

V sobotu 19. 8. 2017 se v korytě Olzy uskuteční sedmý ročník Slavností, kterým propůjčil jméno legendární rytíř s nekalou pověstí. O pestrý program a Vaši zábavu se postará řada pěveckých špiček. Pochutnat si budete moci na tradičních specialitách, které připraví hradecké spolky.

16:00

Hudebním program odstartuje vystoupením tří členné kapely **Kortina** ze slovenské Žiliny. Kapela si prošla za léta vývojem a změnou osazenstva. V dnešní době působí jako "zábavová" kapela, se kterou se můžete setkat na různých kulturních akcích, svatbách, plesech či jubilejních oslavách. Hity jako Bzum-bzum breke-keke nebo Vyznanie můžou mnozí znát z televize Šlágr.

Kortina

17:30

Fanoušky legendárního zpěváka Freddieho Mercuryho v 17:30 potěší vystoupení **revivalové skupiny Prague Queen**. Jaroslav Břeský se se svou jedinečnou podobností barvy hlasu rockového krále, charismatickým vzhledem i stejnými gesty, řadí mezi špičku evropských revivalů interpretujících tuto nezapomenutelnou hvězdu.

Prague Queen

19:00

Prague Conspiracy patří k předním klubovým kapelám. Jejich doménou jsou živá vystoupení, která charakterizuje energický projev a opravdu nadupaná show světové úrovně, čímž si získávají stále více fanoušků nejen v Čechách. Za svou poměrně krátkou existenci, kterou kapela datuje od roku 2010, stihla odehrát přes 400 koncertů. Prague Conspiracy staví na ostrých kytarových riffech, chytlavých melodiích a úderném rytmu. Skvělá sexy zpěvačka Aneta svým zpěvem i vizáží odlehčuje tvrdý rock ovlivněný punkem a zpřístupňuje kapelu širokému publiku.

Prague Conspiracy

20:30

Vrcholem večera bude vystoupení **Mira Šmajdy a skupiny Terapie**. Miro se proslavil v roce 2009, kdy skončil jako druhý ve známé pěvecké soutěži Česko Slovenská SuperStar. Od té doby se naplno věnuje hudbě a koncertuje. Během let zažil spoustu kariérních úspěchů. Byl vybrán jako reprezentant Slovenska na hudební soutěž Eurovision Song Contest 2012 v Baku. Momentálně vystupuje s kapelou Terrapie.

21:30 – 2:00

K tanci i poslechu bude hrát oblíbený DJ Mlynek.

Miro Šmajda a Terrapie

Kde v Hrádku najdete Oázu klidu

Jedná se o zahradu. Velmi krásnou a zachovalou zahradu, jenž spolu s domem kdysi prodal obci p. Czudek. V budově vzniklo Centrum volného času a ze zahrady Oáza klidu. Využili jsme příležitost, která se naskytla. Proběhla rekonstrukce, jejímž výsledkem bylo pohodlné posezení s kapacitou do 15 lidí. Ale dá se zaimprovizovat. Klub seniorů si tam například připravil posezení pro 30 lidí. K přístřešku při-

pojili party stan.

Vybavená kuchyňka ve stylu á la Provence slouží jako zázemí k přípravě jídla pro posezení u krbu. Při neočekávaně zhoršeném počasí je používána jako malé útočiště. Z přístřešku je krásný výhled do zahrady mezi vzrostlé jabloně. Ve druhé části zahrady s úhledným anglickým trávníkem, kterou obec zakoupila od p. Hóty, vznikl prostor ke hraní různých her, například pé-

tanque, který máme v zahradě k dispozici. Uvažujeme o doplnění dalšími atrakcemi, inspiřujte nás. Tichá, jako by zašitá lokalita v centru obce byla oficiálně uvedena do provozu 14. 7. 2017. Oáza klidu je k dispozici veřejnosti pro nejrůznější pikniky, smažení vaječiny, gril party a podobné akce. Objednat si ji můžete u správkyňe, paní Martiny Škanderové.

RB

Krátké interview s vášnivým propagátorem techniky

Ing. Petr Vitásek vedl v průběhu dubna a května v Centru kroužek Mladého řemeslníka pro holky i kluky. V současné době působí mimo jiné v Dolní oblasti Vítkovic v ostravském Světě techniky, kde pro školy připravuje interaktivní vzdělávací programy. Do Ostravy to však není „co by kamenem dohodil“, proto v příštím školním roce, od října, budou mít hrádecké děti opět možnost kurz Mladého řemeslníka navštěvovat a zdokonalovat se v manuální zručnosti opět v hrádeckém Centru.

Nedávný průzkum Asociace malých a středních podniků a živnostníků v ČR ukázal, že si veřejnost více než kdy jindy uvědomuje, že mladým lidem chybí manuální zručnost. Sdílette také tento názor? Jak důležité je podle Vás zavedení dílen do výuky žáků, ať už na základní nebo střední škole?

Manuální zručnost a technická představivost klesá z důvodů rozvoje technického servisu, který máme kolem sebe. Je přirozené objednat si servis na opravu pračky, auta. Je logické, že bez speciální diagnostiky, nářadí a pomůcek si laik dnes opraví jen málo co. Ale kde a jak mají děti poznat kouzlo řemeslné činnosti, techniky. Na základě čeho se mají rozhodnout, zda půjdou studovat technický obor, když o něm nic neví. Proto podporuji zavádění dílen do škol všech stupňů vzdělání. Tam je počátek zrodu zájmu dětí o technické předměty.

Co ovlivnilo Vaše rozhodnutí vydat se na studijní dráhu technických oborů?

Poznání! Otec byl technik, kutil, modelář. Od malička jsem viděl, jak se staví model letadla, jak se opravuje porouchaná žehlička, jak se přesypává písek na stavbě. První moje "rozbor" byl starý vyhozený budík. Kolik

šroubků, ozubených koleček a pružin jsem v něm našel... Později to byly motorčky. Jejich neustálé vylepšování a zkrášlování bylo mezi námi kluky zcela běžné. Rozebírat motor, nalísovat nová ložiska, snížit hlavu (potřebovali jsme zvýšit kompresní poměr), to byly momenty, které rozhodovaly o mém směřování studovat techniku.

V Hrádeckém centru jste vedl kurz pro Mladé řemeslníky. Účastnily se ho děti předškolního věku a prvních tříd. Jak zpětně hodnotíte průběh kurzu?

Bylo by zajímavější vyjádření rodičů, učitelů. Ti nejlépe posoudí reakce svých dětí na tento kurz.

Děti se v kurzech naučily používat běžné řemeslné nástroje jako je pila, kladivo, svěrák, dokonce samy vrtaly. Máte vypočítáno, jaká činnost byla pro děti nejatraktivnější?

Atraktivnost je vždy závislá na zájmu, který u dětí vzbudíte. Bylo důležité vést děti tak, aby je práce s nářadím bavila. Postupnou výrobou konkrétních předmětů – hraček, jsem děti motivoval k další činnosti. Objevovaly nová nářadí, nové činnosti. Fenoménem všeho bylo to, že si vše vyrobily samy. Byl to jejich výtvor. Pokaždé si odnesly svůj výrobek domů a tam se s ním mohly pochlubit rodičům, prarodičům.

Jak byste rodiče motivoval, aby své děti podporovaly v technických dovednostech?

Začneme změnou veřejného mínění. Řemeslo, výuční list, je dnes něco podřadného. Technické obory jsou nepopulární, náročné (vždyť je tam matematika a fyzika). Rodiče raději pošlou své děti na nenáročnou studii - v profesním životě však téměř neuplatnitelná, jen aby jejich ratolesti získaly nějaký titul. Že jim tím připravují mizerné základy pro jejich budoucí život, mnohdy nedomýšlejí. Samozřejmě se na tom nemalou mírou podílí školy, které tyto obory vyučují.

Radost z vytvořeného výrobku - dřevěné formule poháněné magnetem

Děti poznávají „střeva“ vrtačky

Uniformou každého řemeslníka byla speciální vesta

Student a senior – mezigenerační vzdělávání

Ve druhé polovině října, v období podzimních prázdnin, budou v Centru probíhat počítačová dopoledne vhodná jak pro seniory začátečníky, tak pro ty, kteří už si s počítačem nějaký ten pátek tykají. Kurz je sponzorován Nadačním fondem GLOBUS, proto je pro účastníky bezplatný. Jeho výjimečnost spočívá v tom, že každý senior bude mít k dispozici „svého“ osobního středoškolského studenta, který bude jeho pravou rukou a rádcem v počítačovém světě. Na celkový průběh jednotlivých lekcí o celkovém rozsahu 12 hodin bude dohlížet kvalifikovaná lektorka Monika Szkatulová. Zájemci, kteří dosáhli seniorského věku, se mohou hlásit buď na telefonním čísle: 601 383 111, e-mailu: zpravodaj@obechradek.cz nebo osobně v Centru. Kurz je limitován 10 místy pro účastníky.

Rychlokurz masáží miminek pro rodiče pod vedením MUDr. Michaely Cazerové

Držitelky certifikátu Mezinárodní asociace Kojenecké masáže, organizátorky 5 denních kurzů masáží miminek v Olomouci. Co Vám rychlokurz přinese? Naučíte se základní techniky, jak pomoci miminku zlepšit zažívání, ulevit mu od zácpy a koliky, zmírnit bolest, napětí a neklid a podpořit vzájemnou komunikaci s miminkem a porozumění jeho potřebám.

Kdy a kde:

V pondělí 9. 8. od 9:00 – cca 10:30 v hrádeckém Centru

S sebou:

Karimatku nebo jinou podložku

Cena:

60 Kč

Z důvodu omezené kapacity účastnic je žádoucí registrace na tel. č. 601 383 111, e-mailu zpravodaj@obechradek.cz nebo osobně v Centru volného času.

Partnerství s obcí Skoczów utváříme společnými aktivitami

Utvoření přátelství a nabytých kontaktů pomáhají především společné zážitky. Příležitosti k bližšímu poznávání Hrádku se dostalo téměř 200 žákům společně s pedagogy a řediteli pěti škol gymnazijního typu z Polska (Zespół Szkół nr 1 w Skoczowie, Zespół Szkół nr 3 w Skoczowie, Gimnazjum Pierściec, Gimnazjum w Pogórze, Gimnazjum w Ochabach), kteří Hrádek v průběhu druhé poloviny června postupně navštěvovali. Po oficiálním zahájení v obecním parku, kde hosty vždy přivítal starosta Robert Borski, se pod vedením zkušené průvodkyně pokračovalo k místům, které by měl každý návštěvník Obce zhlédnout. V seznamu nabízených míst nechyběla Chata Hrádek, Zvonička sv. Isidora, Alej Dobrá, Šestisetletá lípa, Alej Života, Zahradní restaurace Belko, obecní les v Gírově nebo prohlídka obou hradeckých škol. Někteří dali přednost sportovnímu vyžití a vydali se vzhůru k hradecké chatě, jiní pohodovější verzi programu více méně po rovině. Největší ohlas sklidilo Belko a kaňon Olzy, kde přišlo žákům vhod smáčet nohy, házet „kaczki“ (u nás žabky) a užívat si slunečních paprsků.

Na oplátku možnost blíže poznat Skoczów měly obě hrá-

decké školy a Klub seniorů. Průvodkyní hradeckých skupin byla odbornice na historii Města na slovo vzatá, paní Róza Wronowicz, pracovnice skoczowského muzea Jana Sarkanndra, která výletníky provedla místy, kde stojí Radnice, nejstarší dochovaná budova Skoczowa – Ošetřovna, závod klobouků Polkap, Kostel sv. Trojice a legendární místo spojené s legendou o vzniku Skoczowa – Kapličkou.

Hlavním cílem projektu „Skoczów-Hrádek. Propagace kulturního dědictví společného pohraničí“, registrační číslo CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_010/00 00351, který je podpořen z prostředků Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński, v rámci operačního programu Interreg V-A 2014 – 2020 Česká republika – Polsko a spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj, je zvýšení návštěvnosti polsko-českého pohraničí prostřednictvím zvýšení turistické atraktivity výše uvedených partnerských obcí díky komplexní prezentaci kulturního potenciálu regionu. V rámci projektu vydají obě partnerské obce publikace obsahující komplexní informace ze své historie i současnosti, s ohledem na nabídku cestovního ruchu.

Žáci České školy u Kapličky

Žáci Polské školy v parku v Zámecké ulici, s průvodkyní napravo

Klub seniorů při příjezdu na Starý trh

Sportujme v pohraničí!

Sportovní setkávání v pohraničí je název šestého společného projektu s polským Skoczowem, který má mimo jiné za cíl propagaci zdravého životního stylu prostřednictvím zlepšení rekreační základny spřátelených obcí. Ve Skoczowie se pracuje na zařazení části tribuny sportovního stadionu Beskid, v Hrádku byl postaven přístřešek s kapacitou 130 lidí v areálu TJ SOKOL.

V projektu je plánovaná organizace cyklu sportovně-rekreačních akcí na obou stranách hranice, které se budou odehrávat v místech podpořené infrastruktury (v případě Skoczowa na sportovním stadionu, v případě Hrádku v areálu TJ SOKOL). Dvě akce v Hrádku už proběhly. Na české straně se 2. 6. 2017 žáci z Pol-

ska zúčastnili her v rámci Dne dětí, v sobotu 15. 7. se konal Mezinárodní fotbalový turnaj hrádeckých žáků s žáky ze Skoczowa. Domáci sice prohráli 6:3, ale odvetné utkání ve Skoczowie bude skvělou příležitostí vše obrátit.

Budeme velmi rádi, když se do plánovaných aktivit zapojíte a pomůžete nám společně „bořit“ mezinárodní bariéry. Ať už jako fanoušci, kteří vytvoří tu správnou atmosféru nebo soutěžící. V případě výjezdů do Skoczowa je nutné se předem zaregistrovat, abychom Vám v autobuse vyčlenili místo. (Pevné termíny akcí znázorňuje níže uvedená tabulka. V průběhu srpna upřesní polský partner termíny Mezinárodního fotbalového turnaje a Pochodu Nordic Walking.)

MaŠ

Přátelský fotbalový zápas skončil 6:3 pro hosty

Zlatý pohár si odnesli žáci ze Skoczowa

Skoczów		Hrádek	
Datum	Název akce	Datum	Název akce
		5.8. 2017 v 17.00	Turnaj v petangue a ve stolním tenise
2.9. 2017	Turnaj v petangue		
13.9. 2017	Mezinárodní fotbalový turnaj		
22.9. 2017	Turnaj her pro děti	7.10. 2017 v 10.00	Nordic Walking pochod
1.10. 2017	Nordic Walking pochod		
18.11. 2017	Turnaj ve stolním tenise		
V případě zájmu o účast nás neváhejte kontaktovat prostřednictvím e-mailu: zpravodaj@obechradek.cz , tel. 601 383 111, případně osobně na OÚ v Hrádku nebo v Centru volného času.			

Hráči partnerských obcí se svými trenéry u vybudovaného přístřešku

...Ahoj školko...

To jsou naši předškoláci, dalo jim to velkou práci.

Než se sešel s rokem rok, udělali velký skok.

Nejdřív byli miminka, starala se maminka...

Pak z nich byla batolata, na řadu se dostal táta,

naučil je kopat míč a rok byl rázem pryč!

*Když chodili do školičky, učili se vázat kličky,
držet tužku, tiše sedět, musí toho hodně vědět...!*

A teď půjdou do školy, budou dělat úkoly,

naučí se číst i psát, krásy naší země znát...

Přijdou noví kamarádi a my za to budeme rádi,

a to není žádná lež, když si na nás vzpomeneš...

Nejstarší děti se loučily s naší mateřskou školou, kde s nimi v družných hrách pobývali první kamarádi a kamarádky a kde o nich s láskou pečovaly paní učitelky. Je to významné období v životě dětí, kdy posledním dnem v červnu naposledy vykročí z MŠ, která se pro ně stane navždy minulostí a po prázdninách se z nich stanou školáci. V ZŠ na ně čeká školní lavice, každodenní poctivé učení a nové paní učitelky,

které je seznámí s mnohým, co budou ve svém dalším životě potřebovat.

Přejeme jim hodně spokojenosti ve škole. Ať jsou všechny jejich dny plné radosti z úspěchů opravdového školáka a uspokojení z objevování všeho nového.

Rodičům děkujeme za spolupráci, vstřícnost a náklonnost během docházky dětí.

Za MŠ Julie Mitrengová

Naši starší žáci navštívili partnerskou obec Skoczów

V závěru školního roku jsme ještě stihli navštívit polské město Skoczów v rámci mezinárodního projektu, ve kterém je zapojena naše obec Hrádek. Seznámili jsme se s historií Skoczowa, která je úzce spjata i s našimi dějinami. Prohlédli jsme si také několik pamětihodností - kapličku s krásným výhledem na město, nejstarší kostel ve městě, zámecký park, památníky významných osobností. Na náměstí jsme ochutnali výbornou zmrzlinu a nakoupili malé dárečky.

Děkujeme paní Martině Škanderové za organizaci výletu!

Šárka Honusová

Na náměstí u fontány

Čím jednou budu

Ptali jsme se vycházejících žáků pátého ročníku, čím by se chtěli živit.

Leona Teplanská

Já bych chtěla být paní z útulku. Chci zachraňovat opuštěná zvířata a přispět k jejich životu. A víte proč? Protože chci zachraňovat život zvířat. Možná nebudu přímo paní z útulku, ale určitě budu zvířatům nějakým způsobem pomáhat.

Dominik Brudný

Já chci být pilot, protože to musí být super, když člověk lítá a může navštěvovat jiné země. Nebo bych chtěl létat se stíhačkou a ničit nepřátele a nebo s vrtulníkem pro horskou službu. Lítal bych moc rád.

Ondra Wojnar

Já bych chtěl být automechanik, protože mám rád auta, rád v nich jezdívám i je s tatínkem rád rozebírám. Je to lehká práce.

Aneta Sikorová

Já bych chtěla být sestřičkou nebo doktorkou. Doktorkou bych chtěla být, protože chci zachraňovat lidi. Sestřičkou bych chtěla být, protože bych chtěla pomáhat doktorce. Ale víc bych si přála být doktorkou. Doktořina mě bude určitě bavit.

Roman Mruzek

Chtěl bych pracovat jako stavitel. Stavěl bych velké domy, obrovské věže a jiné velké nebo malé budovy. A bavilo by mě rozvíjet a stavět vesnice a města, také parky a obchodní střediska.

Lukáš Pindur

Já chci být kuchařem ve vlastní restauraci. Baví mě vařit. Když něco navarím, vždy mě chválí. U nás doma varívám vaječnici, polévku a další. Ze všeho nejvíc mě baví vařit polévky.

Lucie Matlochová

Chci být prodavačkou v papírnictví a chci prodávat pastelky, fixy, temperové barvy. Baví mě prodávat školní potřeby.

Michal Branc

Chtěl bych pracovat v Třineckých železárnách, protože tam pracuje můj táta. Chtěl bych dělat to, co dělá táta, např. pracovat s ocelí a s železem. Třinec je blízko a výhodou je, že bych tam mohl jezdit na kole. Hodně by mě to bavilo.

Nela Szturcová

Chtěla bych být krasobruslařka, protože bych byla pořád na ledě. Moje teta byla také krasobruslařkou. Líbí se mi, jak se tančují v párech, je to moc hezké. Baví mě tanec, chodím na aerobic a tam se už učím různé tance.

Anna Martynková

Já bych chtěla být chemikem, jako je můj brácha. Baví mě, když mi o tom vypráví. Je to určitě velmi zajímavé a zábavné. Určitě je to i těžké. Co přesně bych tam dělala, to nevím, Ale vím, že je to super!

Maxim Pospěch

Já bych byl kuchařem, protože mě baví vařit ta nejružnější jídla, deserty, hlavní jídla, polévky i snídaně. A chtěl bych vařit v té nejlepší kuchyni v České republice. Snad se to splní.

Udana wycieczka

W tym roku szkolnym uzgodniliśmy razem z rodzicami, że udamy się na wycieczkę do PARKU LEŚNYCH NIESPODZIANEK w Ustroniu.

Po dotarciu na miejsce, dzieci mogły karmić zwierzęta, zobaczyć pokaz ptaków drapieżnych i sów, wysłuchać ptasie radio i pobawić się na placu zabaw.

Na zakończenie wycieczki udaliśmy się do centrum Ustronia na smaczne lody. Wycieczka bardzo się udała i cieszymy się na następny rok na kolejną wyprawę.

Aniela Kulik

Zajęcia w DDM Bystrzyca

Przez cały rok szkolny uczestniczymy w warsztatach, grach zimowych, oglądamy bajki w bystrzyckim kinie, które organizuje DDM Bystrzyca.

Na zakończenie roku szkolnego, z okazji Dnia Dziecka, DDM Bystrzyca organizuje spotkanie w parku z różnymi współzawodnictwami, grami i zabawami. Dzieci są z wyjazdów bardzo zadowolone i chętnie wyruszają pociągiem do Bystrzycy.

Aniela Kulik

5 lat w szkole w Gródku

Pod koniec roku szkolnego 2016/2017 zapytałem piątoklasistów jak oceniają pięcioletni okres obowiązków szkolnego spędzonego w Słonecznej Szkole w Gródku. Oto kilka oryginalnych wypowiedzi:

Nina Piechaczek

5 lat w gródeckiej podstawówce było bardzo fajnych!!! Jeździliśmy na różne wycieczki, zwiedzaliśmy zabytki a przede wszystkim wiele nauczyliśmy się. Aktualnie zbliża się koniec roku, będą świadectwa i upragnione wakacje. My piątacy szkołę opuszczamy. Będzie nam smutno za nauczycielami i kolegami. Dziękujemy za 5 lat nauki w gródeckiej szkole.

Jasio Czyż

Podczas pięciu lat spędzonych w szkole przeżyłem wiele miłych chwil. Nauczyłem się czytać, pisać, liczyć, było dużo zabawy, ciekawych wycieczek i fajni nauczyciele. Jednak największym wydarzeniem dla mnie był dziesięciodniowy wyjazd do Żiaru na Słowacji. Po wakacjach idę do 6 klasy do Bystrzycy, ale na szkołę w Gródku nigdy nie zapomnę.

Iza Jančík

Mnie się w szkole w Gródku bardzo podobało. Byli tam grzeczni nauczyciele i fajne kucharki, które gotowały smaczne obiady. Głęboki ukłón należy się pedagogom, którzy nauczili mnie czytać, pisać i liczyć. Chcę podziękować rodzicom, że zapisali mnie do szkoły w Gródku.

Tereza Kupiec

5 lat uciekło jak woda, a to szkoda. Chcę podziękować wszystkim nauczycielom, że nauczili nas nowych rzeczy a w niektórych z nas odkryli prawdziwe talenty. W naszej szkole zawsze robiliśmy coś na więcej. Bardzo mi będzie brakowało gródeckiego szkolnego środowiska i przyjemnej atmosfery. Teraz czas na wakacje.

Daniel Kaleta

Naszą małą klasówkę opuszczam po pięciu latach. Pamiętam, jaki byłem mały w 1 klasie, nie umiałem czytać, pisać ani liczyć. Co roku do szkoły przychodzili nowi koledzy a starsi odchodzili. Było fajnie, zwłaszcza na wycieczkach.

Natalka Bazgier

W szkole w Gródku było fajnie. Uczyli nas grzeczni nauczyciele a kuchnia gotowała smaczne obiady. Szkoda, że już musimy szkołę opuszczać, ale ja na pewno będę do niej wracać i ją odwiedzać. Tęsknić będę do pań nauczycielek. Dziękuję za wspólny 5 lat.

Wypowiedzi zredagował Kazimierz Cieślar

Zacny gość

W ostatnim dniu maja odwiedził naszą szkołę dyrektor generalny HT Trzyńciec inż. Jan Czudek. Zatrzymując się w pokoju nauczycielskim porozmawiał z pedagogami o aktualnych sprawach wychowania młodzieży a punktualnie o godz. 8.00 wyszedł do oczekującej go młodzieży szkolnej. „Kiedy przed laty uczęszczałem tu do szkoły, wyglądała ona zupełnie inaczej” – rozpoczął swoje opowiadanie o ówczesnych warunkach szkolnych dyrektor Czudek. Uczniowie z dużym zainteresowaniem słuchali opowiadania gościa, by pod koniec zadać mu kilka konkretnych pytań dotyczących trzyńskiego zakładu pracy. „Nasza huta potrzebuje nowych fachowców, więc jej kierownictwo już od

pewnego czasu prowadzi kampanię na rzecz zwiększenia zainteresowania naszym zakładem.” – powiedział Czudek. „Dziś przywiozłem wam grę o werkowym Wszędobylu, który oprowadzi was po wszystkich działach produkcyjnych huty i zapozna z nowoczesnymi technologiami produkcji, włącznie ochrony środowiska. Bardzo byśmy się ucieszyli, gdyby ktoś z was zdecydował się na pracę w naszym zakładzie.” – dodał dyrektor rozciągając olbrzymią planszę na tablicy. Po prezentacji werkowej gry uczennica klasy 2 Ania Fiedler podziękowała zacnemu gościowi za dar obiecując, że na pewno nie będzie leżał w gabinecie. Na spełnienie obietnicy nie trzeba było długo czekać, zaraz po południu dzieci bawiły się z Wszędobyłem na boisku szkolnym.

Kazimierz Cieślar

Historie varhan Hrádeckého kostela

Prvními varhany v našem hrádeckém kostelíku bylo Fusharmonium (jednomanuálové, bez pedálu), na které bylo nutno šlapat. Dochovaly se až dodnes a stále se na ně občas hraje na faře.

Dalšími varhany, které farní sbor pořídil, bylo Harmonium Petrof (analogové), které již mělo 2 manuály a pedál. Ovládání kláves bylo na elektrinu, včetně sacího ventilátoru. Ten byl umístěn uvnitř Harmonia a nadělal velký hluk. Také okolní střídání teplot nedělalo varhanám dobře, rozlaďovaly se.

Z těchto důvodů byly v roce 1987 pořízeny elektrofonické varhany. Měly 2 manuály, pedál a umožňovaly větší barevnost zvuků i doprovodů. Tyto varhany sloužily

do roku 2011, kdy je během bohoslužeb poškodil blesk, který udeřil v těsné blízkosti kostela. Oprava nebyla možná a tak se na pár let zrenovovalo předchozí Harmonium, které sloužilo do roku 2016. Hlavní úpravou varhan bylo umístění ventilátoru mimo varhany do protihlukové bedny.

Aby se předešlo rozladění varhan, a aby se zvuk varhan přiblížil klasickým píšťalovým varhanám ve velkých kostelích, rozhodli se farníci obou hrádeckých sborů SCEAV a LECAV pořídit nové digitální varhany Johannus Studio 150. Tyto varhany také disponují 2 manuály s pedálem, ale mají o něco víc rejstříků (digitálních vzorků) a to 28, které je možno přepínat mezi

barokní, romantické, symfonické a historické odstíny. Tyto digitální vzorky jsou samplovány, tzn. laicky: převzetí (převodu) zvuku z klasických analogových píšťalových varhan do digitální formy. Aby zvuk byl co nejvěrohodněji reprodukován, pořídilo se k varhanám i externí ozvučení. Uvedeny byly do provozu 18. prosince 2016 a posvěceny biskupem církve SCEAV Mgr. Tomášem Tyrlíkem na slavnostních bohoslužbách u příležitosti památky posvěcení hrádeckého kostelíku dne 4. června 2017.

Harmonium Petrof bylo počátkem roku 2017 znovu zrenovováno bratry Hlawiczkovými z Návsí a prodáno do Čech, kde bude ještě sloužit.

TTn

Fusharmonium

Harmonium Petrof

Elektrofonické varhany

Johannus Studio 150

Srdečně zveme

1. 10. 2017 v 16:00
se uskuteční

Varhanní koncert v Hrádeckém kostele,
hlavní účinkující Mgr. Wierzgoń Marta,
dobrovolné vstupné

Místní sbory Církve bratrské a SCEAV
ve spolupráci s obcí Hrádek
srdečně zvou na další ročník
"Modlitby za Hrádek"
v neděli 20. 8. 2017 od 10:00 v Belku.

Víkendovka v Tyře

Odjžděli jsme v deštivém dubnovém ránu a vrátili se ve slunečném květnovém odpolední! Zrovna na 1. máje, když se v Hrádeckém parku ve sluníčku třepotaly barevné pentličky vysoké májky.

Tři dny jsme prožili s dětmi v krásném prostředí Tyry na chatě U Boszczyka. Šli jsme cestičkou klikatou přes potok, a pak strání vzhůru lesem do krajiny Ticha. Nerušily nás zvuky projíždějících aut ani vlaků, v pokoji neklábosila televize a neblikaly monitory počítačů. Neměli jsme ani rádio, jen ty mobily ty trochu kazily idylku opravdové relaxace bez moderní elektroniky.

Povídali jsme si o době, v jaké žijeme – plné rachotu, křiku a lomozu, taky o tom jak se nebát ticha, protože ticho léčí. Zkoumali jsme, co je psáno v knize, která nemá slova, pouze barvy: zlatou, černou, červenou, bílou a zelenou. Co znamenají? Nakoukli jsme k tichým písmenkům Morseovy abecedy, četli si o tom, co by nám řekla zvířata, kdyby uměla mluvit řečí, které rozumíme.

Posílili jsme své svaly na nekonečných serpentínách cestou na horu Javorový, a zároveň užasli nad zkratkou, kterou jsme objevili na zpáteční cestě. Díky ní jsme ušetřili nohám nejméně 3 kilometry šlapání.

Stihli jsme opéct párky, projít se v šeru pozdního večera i ve tmě noci. Ráno si zacvičit, vyrobit „kapesníčkovou“ růži i vytvořit obraz pomocí provázků a barev.

Prostě, bylo nám v tom tichu fajn, a proto jsme spoustu různých věcí vytvořili a zážitků prožili. Vám nabízíme jen malinko fotografií, protože více cvakání fotoaparátů nebylo v krajině Ticha vítané.

Za finanční podporu děkujeme Obci Hrádek.

Za celou výpravu Zdeňka Adamková

Výlet na Javorový

Opékání párků

Ohlédnutí za pingpongovým turnajem

Již tradičně jsme mohli pořádat „Májové pingpongové dopoledne“, kterého se zúčastnili nadšenci z širokého okolí.

Kvalita hry rok od roku rapidně stoupá a to nás velice těší. Je vidět, že Boží vedení a Jeho přítomnost nás doprovází každým rokem, protože vždycky můžeme rozpálit gril a také se venku posílit domácími pochoutkami.

Jsmo vděční vedení obce Hrádek, které nás poslední léta velice dobře finančně zabezpečuje a můžeme si dovolit nakoupit hodnotné odměny pro nejsnaživější a nejpilnější hráče, kteří ale většinou nejsou obyvateli naší obce. Tak co s tím příštím rok uděláte?

David Konderla

Starosta s organizátorem akce Davidem Konderlou

Jak se modlit

Pozastavili jste se někdy nad otázkou, jak se modlit? Je to důležitá otázka, ale velice často nesprávně rozumíme souvislostem. Často si myslíme, že její důležitost spočívá ve výběru slov, a to tak, aby zapadly do kontextu, zda-li svou modlitbu odříkáme v církvi či kostele. Vážení, rád bych Vás vyvedl z míry, Pána Boha tyto skutečnosti nechávají chladným. Rád znova zopakuji slova, která užíváme při naší modlitbě, to jakou pózu zaujímáme v církvi, tj. jestliže poklekne nebo budeme stát, Pána Boha nezajímá! Samozřejmě obsah a modlitební obřad mohou být něčím krásným, ale není to něco, na čem záleží Pánu Bohu. Namísto krásných slov, On chce krásné srdce, namísto klečení na kolenou, On žádá pokoru a připravenost změny k lepšímu. Namísto mistrovských modlitebních textů, Bůh žádá upřímný rozhovor. Abych shrnul svůj úvod k tomuto článku, klíčové je nikoliv právě to, co hovoříme, ale jakým způsobem hovoříme, nikoli to co proklamujeme naším jazykem, ale to co ukazuje náš život. Bůh nechce, abychom k Němu pouze hovořili, On chce, abychom pro Něj žili. Hovoříc o tom, jak by to mezi Bohem a námi nemělo být, Pán Ježíš odpovídá: „Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode Mě.“ (Mat. 15:8). Ježíš viděl také farizeje, kteří dávali své modlitby na odiv, a shrnul jejich počínání slovy: „A když se modlíte, nebudte jako pokrytci; neboť ti se rádi modlí, stojíce a v synagogách a na rozích ulic, aby je viděli lidé. Amen, pravím vám: Mají už svou odměnu.“ (Mat. 6:5) Jinými slovy, nikoli to, co vypovídají ústa, nikoli to, co vidí člověk, ale to, co hovoří naše srdce a nastavení vůči Bohu, je podstatou modlitby. Čím více čtu a studuji Boží slovo, mohu říci, že začínám rozumět, kdo je Ježíš, co pro mě vykonal, jaký má plán pro můj život. Nepovažuji se za specialistu ve věcech Pána Boha, já sám se musím na předmětné téma hodně učit, ale vím o této skutečnosti z Božího slova, z Bible. Bibli často máme ve svých domovech. Jeden

můj známý užíval Bibli jako podpěru pod okno. V jiných domácnostech se na ní práší. Ale právě jak silná a úžasná Bible je, zjistíme až tehdy, když jí začneme číst, přemýšlet nad přečteným textem a aplikovat pro naše rozhodnutí, která mají vliv na náš každodenní život. Křesťan, následovník Ježíše Krista, neuchovává Boží slovo ve skříni, nýbrž je má uloženo v srdci. Ale zpět k tématu „Jak se modlit?“ Tady je pár praktických rad, které nám pomohou najít odpověď na položenou otázku.

Když stojíme před Bohem, musíme přimnout za své, že On je Bůh a my Jeho stvořením. Nemůžeme Mu za nic zaplatit, nic od Něj odkoupit nebo Jej k čemukoliv přimět. On s námi nebude absolutně o ničem smlouvat, to On je Bůh, my jeho stvořením, On je Vládce a Král, On je Svatý a my pouze potřebujeme Jeho milost. Od Boha nás neoddelují metry, kilometry, ale hřích. V Božím slově stojí: „Nýbrž vaše zvrácenosti se staly hradbou mezi vámi a vašim Bohem a vaše hříchy skryly jeho tvář před vámi, aby neslyšel.“ (Izajáš 59:2) Proto nezačínáme naše modlitby prosbami nebo vzdáváním diků, ale vyznáním hříchů. Obrazně, nikdo z nás nemluví ke stěnám. A takto se děje, pokud jsme oddělení od Boha. Umíte si představit člověka, který mluví do vypnutého telefonu? Ptáte se proč? Odpověď zní – „Cítím se lépe, když se vymluvími!“ – Z podstaty věci, velká škoda zbytečně ztraceného času. Takovýmto způsobem se nedá ničeho dosáhnout. Proto, ujistěme se, jestli náš vztah s Bohem je takový, jak má být. Každý duchovní, bez ohledu na skutečnost, do které církve v okolí náležíte, vám v tomto ohledu pomůže, jestli upřímně začneme o modlitbu usilovat.

Nejdříve ze všeho, Bůh o nás zná pravdu. Nemůžeme v ničem na Něj zapůsobit, nedokážeme nic před Ním skrýt a chtít, aby vzal v potaz pouze to, co mu chceme odkryt. On zná o nás celou pravdu. Proto před Ním jako Petr vyznejme – „Pane, Ty víš...“ Pamatujme však, že hovoříme s Bohem, který nás miluje takové, jací jsme, ale chce, abychom se proměňovali. On nás zná, včetně našich životních situací a je Tím, kdo zná jejich řešení. Na vlastní oči

jsem viděl, jak Bůh uzdravoval lidi s rakovinou, z nevyléčitelných nemocí. Sám jsem tou uzdravenou osobou. Tak se ale vždy dělo a děje v intimní upřímnosti a pravdě před Bohem. On nás zná, ví o nás vše.

Za další, nejenže o nás všechno ví, ale zná nás lépe než my sami sebe. My známe pravdu sami o sobě pouze částečně. On ví, proč jsme v tom či jiném místě našeho života. Dokonale ví, jaké křivdy, tragédie a problémy se na nás lepí. Je to On, kdo neodsuzuje, nekritizuje, ale zná odpověď a řešení každé situace. Naše reakce na Jeho Slovo se nazývá víra, skrze kterou vyznáváme, že ne vždy rozumíme Boží cesty. On skutečně má lepší řešení, než je to naše. Bible nás vybízí, abychom zakusili, jak dobrý je Pán. Možná dnes je ta příležitost? Zakuste.

Za třetí, měli bychom se postavit před Boha s touhou znát pravdu. Jeho pravda osvobozuje a uvolňuje. Nemodlíme se proto, abychom měli pravdu, abychom porazili blízké, aby bylo vše dle našeho uvážení, nýbrž modlíme se „bud' vůle Tvá, jako v nebi, tak i na zemi“. To je zvláštní, když v průběhu nemoci, rozvodu, deprese, únavy životem, prosíme Boha o odpověď se srdcem, které je připraveno přijmout Jeho pravdu. Pravdu, která nás přiměje ke změně a omluvě.

Za čtvrté, činíme rozhodnutí, že Mu budeme naslouchat, když nám Bůh něco zjeví skrze své Slovo, skrze duchovního, skrze bratra či sestru ze sboru či z církve. Kéž je naším vyznáním – „Pane, cokoliv mi zjevíš, učiním, přijmu Tvou vůli nejen rozumem, ale budu jí následovat svým rozhodnutím.“ Chci podotknout, že to, co k nám hovoří lidé, musí být ve shodě s Bibli. Jestli cokoliv není v souladu, pravděpodobně se nejedná o pravdu a my nenajdeme řešení.

Odpověděl jsem na položenou otázku jak se modlit? Myslím, že ano. Máme se modlit upřímně. Kéž tento článek je pouze počátkem našeho hledání. Zbytek se v nás rozehraje s Bibli v ruce, s rozhodnutím a ochotou následovat Boží plán pro naše životy. Osobně mohu vyznat, Bůh nezklamе.

Miroslaw Kulec, pastor Sboru CB

Ještě nevíš, co budeš delat o prázdninách?
To nevadí, protože pro Tebe máme skvělou zprávu...
Mládež Církve bratrské v Hrádku Tě zve na letní pobyt

ADRŠPACHY
14. – 19. 8. 2017

PRO KOHO? pro všechny od 16 do 30 let

CENA? 1.600,- Kč

(ubytování v chatkách, doprava, společné stravování, vstupné)

PROGRAM? výlety, sportovní aktivity, večery u ohně, zajímaví hosté,
biblické vyučování na aktuální témata dnešní doby,
a hlavně dobrá parta

ZÁJEMCI, HLASTE SE DO 6. 8. 2017 na tel. 733 627 349

Výlet do Prahy

Ve dnech 23. – 25. dubna 2017 pořádal Klub seniorů pod taktovkou p. Mirky Pavlíkové a p. Heleny Karkoškové třídení zájezd do Prahy. Jeli jsme rychlíkem Regio-Jet, cesta byla velmi pohodlná a příjemná. Po příjezdu a ubytování jsme navštívili Petřín s jeho atrakcemi - vyhlídkovou věží, zrcadlovým bludištěm a parkem.

Druhý den jsme si prohlédli okolí Národního divadla, Most Legií a Kavárnu Slavia. Národní divadlo jsme prozkoumali od základního kamene až po terasu na střeše. Provázela nás průvodkyně s velmi zajímavým výkladem. Po obědě jsme odjeli na Pražský hrad, prohlédli jsme hradní nádvoří a Chrám sv. Víta. Ve 13:00 hod. nás průvodkyně seznámila s úřadem Kanceláře prezidenta republiky. Provedla nás místnostmi, salónky a prezidentskou knihovnou. Z této exkurze jsme byli obzvlášť nadšení a byl to pro všechny nezapomenutelný zážitek.

Třetí den jsme se vypravili za dalšími pamětihodnostmi a krásami Prahy. Prošli jsme Vyšehrad, odkud jsou krásné výhledy na Vltavu a Město. Je tam také hřbitov slavných osobností. Někteří jeli navštívit botanickou zahradu a výstavu exotických motýlů. Po procházce po Nuselském mostě jsme odjeli na Hlavní nádraží a po 15. hodině jsme se loučili s Prahou a jeli rychlíkem RegioJet do Bystřice, kde jsme dorazili kolem 20. hodiny. Všichni účastníci byli velmi spokojeni, výlet se vydařil.

Klub seniorů

V Prezidentské knihovně

Cestou na Petřínskou rozhlednu

Odpolední vaječina

Úterní odpoledne 9. 5. 2017 jsme v zahradě Centra volného času smažili vaječinu. Stali jsme se prvními návštěvníky zrekonstruovaného přístřešku s krbem a

kuchyňkou. Přestřižením pásky zahájila správkyně Centra, p. Martina Škanderová, oficiální provoz.

Navštívil nás také pan starosta Borski se svou paní. Starosta nás seznámil s průběhem prací v obci a záměry do budouc-

na. Senioři tímto děkují starostovi a zastupitelstvu za jejich práci, kterou nám a všem obyvatelům obce umožňují trávit volné chvíle v tomto krásném prostředí. Až na studené počasí byla celá akce velmi vydařená.

Klub seniorů

Nová předsedkyně Klubu seniorů se ujala symbolického stříhání pásky

Festyn w strugach deszczu

Na sobotę 17 czerwca czekano z niecierpliwością. Nauczyciele, rodzice, uczniowie i sympatycy szkoły zapisane mieli w kalendarzu, że w tym dniu odbywa się Festyn Ogrodowy. Popularnej imprezie od kilkunastu lat towarzyszyła piękna pogoda, niestety, w tym roku aura nie była łaskawa. Łało jak z cebra, temperatura przypominała raczej chłodny wiosenny poranek. Humory wszystkich uczestników były jednak iście słoneczne. Nie mogło być też inaczej, gródeckie dzieci uczęszczają przecież do Słonecznej Szkoły. Dowodem na to był ich starannie przygotowany

program, widzowie podziwiali m.in. hiszpańskie tańce przedszkolaków, nowoczesne układy taneczne uczennic czy piosenkę w wykonaniu Pawła Zabyszcza, który swoim kolegom śpiewał do „męskiego” marszu. Dzieci pokazały nie tylko swój talent, ale dużą dawkę profesjonalizmu – tańczyć w krótkich spodenkach czy sukienkach w deszczu to rzeczywiście wyzwanie. Pod koniec oficjalnego programu dyrektor szkoły, Kazimierz Cieślak pożegnał piątkłasiów, którzy we wrześniu rozpoczną naukę w Bystrzycy i Jabłonkowie. Przedstawił też starszaków opuszczających mury przedszkola. Cały czas lało i lało, tak więc po występach dzieci ubrano w peleryny, nieprzemakalne spodnie i

kalosze. Każdy zjadł posiłek i ruszyła tradycyjna zabawa festynowa: wędki, koło szczęścia, malowanie twarzy, loteria czy zabawa z balonikami. Rodzice i dziadkowie schowali się pod duże namioty i smakowali przygotowane przez członków Macierzy Szkolnej pyszności. Oprócz mięsa z grilla czy frytek nie zabrakło też tradycyjnej „pilchówki” ugotowanej przez Pana Pawła Pilcha. A kto nie zdążył w piątek kupić ptysia, to miał okazję go (a także wiele innych ciastek upieczonych przez mamy) zjeść do kawy również w sobotę. Festyn 2017 przeszedł do historii, miejmy nadzieję, że ten kolejny będzie bez deszczu.

Magdalena Ćmiel

Garnek został pusty

Wczerwcu spotkaliśmy się na tradycyjnym smażeniu jajecznicy. Miała ona miejsce w niedzielę 11.6. w ogrodzie naszego Domu PZKO. Każdy uczestnik przyniósł jajka, toteż uzbierała się niezła ilość cholesterolowych pyszności. Ogniem oraz samym smażeniem zajęli się panowie, panie z kolei pokroiły szprykę i szczypiorek, przygotowały ciastko i kawę. Na początku usłyszeć można było: „Tej ja-

jeczniecie je tela, że to ni mómy szanse zjeść”. Jednak garnek został pusty. Na świeżym powietrzu i w gronie bliskich smakuje przecież najlepiej. Jajecznica PZKO była świetną okazją do spotkania się i porozmawiania na temat nadchodzących imprez. Lato będzie szczególnie pracowite, zbliża się bowiem 70. Górolski Święto oraz Dni Gminy w Bełku, na których naszej organizacji nie może zabraknąć.

Magdalena Ćmiel

Dětské radovánky

Spolek rodičů ZŠ a MŠ Hrádek pořádá 10. 6. 2017 na hřišti TJ Sokol tradiční společenskou akci pro naše děti, rodiče, zaměstnance školy, ale byli vítáni i všichni občané Hrádku. Tato akce každý rok zaměstná cca 20 rodičů, kteří se musí postarat o její přípravu a organizaci, kterou letos i přes nepřízeň počasí navštívilo přes 300 lidí.

Letošní začátek byl poznamenaný deš-

tivým počasím, ale učitelkami pracně nacvičené vystoupení dětí, tanec a úsměvy na jejich tvářích deštivé mraky rozehnaly a po zbytek odpoledne jsme se všichni těšili slunečnému počasí.

O zábavu se letos skvěle postaral DJ Robert Kawulok, bylo připravené bohaté občerstvení - obsluha stánků s grilovaným masem, plackami a hranolkami měla plné ruce práce. Nechyběla ani oblíbená cukrová vata. Díky nepříznivému počasí jsme na poslední chvíli zrušili venkovní atrakce pro děti, které jsme měli objednané, ale improvizovaně jsme tyto aktivity nahradili stanovištěm s malováním na tvář a tetová-

ním. Snad každé dítě mělo aspoň jedno tetování, které drží nejspíš ještě teď o prázdninách a bude připomínat tento den. Před západem slunce proběhlo losování tomboly s hodnotnými cenami a zábava, pak už spíš pro starší generaci, pokračovala až do půlnoci.

Chtěl bych ještě jednou poděkovat všem rodičům, kteří se aktivně podíleli na organizování celé akce, všem sponzorům za věcné dary do tomboly a finanční dary. Paní učitelkám za program, který s našimi dětmi připravily a který měl letos velký úspěch.

Roman Heczko

Diskotéka žáků Základní školy

Každý rok se děti naší školy těší na diskotéku a ani letos tomu nebylo jinak. 19. 5. 2017 uspořádal Spolek rodičů ZŠ a MŠ Hrádek pro své děti v restauraci U Burého tradiční taneční akci s DJ Petrem Lubowieckim, na kterou se děti několik dní předem připravovaly. Kluci vyplňovali playlisty, holky se zase bavily o přestávkách, co na sebe, jak se učešou a nalíčí. Letošní diskotéka byla trochu speciální a pro děti jsme připravili zábavnou karaoke show. Byli jsme zvědaví, kolik odvážných zpěváků se přihlásí a zájem předvést se s mikrofonem v ruce nás mile překvapil - na jevišti se tvořily dokonce fronty. Děti samozřejmě i tančily, jako na každé správné diskotéce, a taky soutěžily. Protože letos této akce účastnilo 55 dětí, bylo na parketu pořádně horko. Uhasit žízeň pomohla

kofola, ale i minerální voda a bylo připraveno i něco k snědku. Tři hodiny utekly a všichni se už teď těší na další podobnou akci.

Děkuji paním vychovatelkám z družiny, které se postaraly o nezbytnou „security službu“ na akci.

Roman Heczko

— Z pióra Turoňki Skalanki —

Anna Turoň

Sierota

Miałam ojca, miałam matkę,
drodzy sercu byli
Poszli – poszli, pusą chatkę
a mnie zostawili.

Ni pocieszyć mię nie mogą
ni popieścić komu
puszczam się w piepowną drogę
od domu do domu.

Jeden przyjmie i otuli
drugi mnie odpycha
a po licu każdej chwili
płynie łezka cicha.

Idę potem do mogiły
gdzie matka spoczywa
płaczę, wołam co mam siły
nikt się nie odzywa.

Tylko wicher smutnie szumi
i trawka się chwieje
nikt nie pojmie nie zrozumie
co się w sercu dzieje.

Balada

Był sobie dziad i baba
Bardzo starzy oboje
Ona kaszłaca i słaba
On skurczony we dwoje

Mieli chatkę maleńką
Tak starą jak oni
Jedno miała okienko
I jeden był wchod od niej

Żyli bardzo szczęśliwie
I spokojnie jak w niebie
Czemu ja się nie dziwię
Bo przywykli do siebie.

Tylko smutno im było,
Że umierać musieli
Że kiedyś mogiła
Dłogie życie rozdzieli.

I modlili się szczerze
Że kiedy śmierć ich zabierze
Aby zabrała razem.

Razem to być nie może
Ktoś choć chwilę wprzód skona
Byli nie ty nie Boże
Byle tylko nie ona.

Wrzód umrę, woła baba
Jestem starsza od ciebie
Co chwila barziej słaba
Zapłaczesz na pogrzebie

Ja wprzody, ja kochanie
Ja kaszłę bez ustanku
I zimna mnie mogiła
Przykryje lada ranku

Ja wprzody, ja kochanie
Dla ciebie płacz zostanie.
A tobie nic? Dlaczego?

I tak dalej i dalej.
Jak zaczęli się z miejsca porwali
Chatkę chcieli porzucić.

W tem do drzwi stuk – puk
Powoli. Kto tam woła baba
Otwórzcie proszę, śmierć jestem
Sąd przynoszę.

Idź babo drzwi otworzyć
Oto idź sam, ja słaba
Ja się pójde położyć
Odpowiedziała baba.

I śmierć na progu stoi
I czeka tam nieboa
Idź otwórz z łaski swojej.
Ty otwórz moja droga.

Baba za piecem z cicha
Kryszówkę sobie szuka
Dziad pod ławę się wpycha
A śmierć stoi i puka.

I byłaby lat dwieście
Pod drzwiami tam stała
Lecz znudzona nareście
Kominem wejść musiała.

Pozvánka na turistický výlet

Spolek rodičů ZŠ a MŠ Hrádek bude na začátku příštího školního roku pořádat již 3. ročník turistického výletu rodičů s dětmi. Po úspěchu z této první akce se vydáme opět na Severku, kde se na nás už těší Robinson Radovan Koreň. Pro děti připravíme hry a zábavu, opékání párků. Rodiče, kteří sledovali reality show Robinsonův ostrov, se mohou těšit na slíbené pikantní detaily z této série. Výlet je naplánován na 16. - 17. září 2017, počasí je zajištěno a všichni zájemci (členové Spolku rodičů) si už nyní můžou rezervovat ubytování u předsedy spolku R. Heczka.

Roman Heczko

SDH Hrádek pomáhá i vlastní krví

Krev – látka, kterou člověk nedovede uměle vyrobit. Lidský život zachraňuje při těžkých úrazech, nepostradatelnou je v řadě operací nebo při léčbě otrav. V dnešní medicíně proto hraje nezastupitelnou roli. Dobrovolné dárcovství krve spravují zdravotnická zařízení a transfuzní stanice po celé České republice. Do té nejbližší Hrádku, třinecké, se v druhé polovině května vydali Hrádečtí hasiči v čele s velitelem jednotky Bronislavem Starzykem, iniciátorem celé „akce“.

Muž, který loni v listopadu během své dovolené na Srí Lance zachránil matku s dcerou topící se v Indickém oceánu, si už před lety řekl, že k záchraně životů může přispívat i tímto způsobem a touto myšlenkou nadchl další členy jednotky. Držitel Zlaté medaile doktora Jana Janského (významného českého lékaře a objevitele 4. krevní skupiny), která je udělována za 40 bezpříspěvkových odběrů, tak ke svým historicky 1. odběrům nadchl 4 mladé hasiče. Starzyk věří, že hromadné darování krve se stane v obci tradicí.

MaŠ

4. ročník Gorolského poháru v Hrádku

Celkem 34 smíšených družstev se v sobotu 24. 6. utkalo v areálu TJ SOKOL v hasičských dovednostech. Tento rok naši soutěží pouze v mužské kategorii, a přestože na svém domácím území na pomyslné stupínky vítězů nedosáhli, doufají, že příští – svůj jubilejní 110. rok od založení, nějakou tou medailí oslaví a oživí tak vzpomínky z prvního ročníku Gorolského poháru, ze kterého si ženský tým odnesl poctivě vydřené stříbro. V 3. kole letošního ročníku zlatou pozici v kategorii mužů vydobyli hasiči z Písečné, v kategorii žen dámy z Místřovic. Podrobnější informace o výsledcích jednotlivých kol této soutěže najdete na gp.sdhmiliov.cz.

MaŠ

TJ SOKOL - Rozpis fotbalových utkání

Srdečně zveme fanoušky hrádeckého fotbalu na plánovaná utkání žáků, dorostu a mužů.

Ž Á C I				
kolo	den	datum	hodina	utkání
1	neděle	3.9.	9:30	Hrádek-Písek
2	sobota	9.9.	13:30	Návší-Hrádek
3	neděle	17.9.	9:30	Hrádek-Bukovec
4	sobota	23.9.	9:00	Bystřice-Hrádek
5	neděle	1.10.	11:00	Milíkov-Hrádek
6	sobota	7.10.	9:30	Mosty-Hrádek
7	neděle	15.10.	9:30	Hrádek-Vendryně
8	sobota	21.10.	10:00	Oldřichovice-Hrádek
D O R O S T				
kolo	den	datum	hodina	utkání
2	neděle	13.8.	14:45	Nýdek-Hrádek
3	neděle	20.8.	14:30	Hrádek-Sedliště
4	neděle	27.8.	14:30	Písek-Hrádek
5	neděle	3.9.	14:00	Hrádek-Mosty
6	neděle	10.9.	13:30	Bukovec-Hrádek
7	neděle	17.9.	13:30	Hrádek-Janovice
8	sobota	23.9.	13:30	Palkovice-Hrádek
9	neděle	1.10.	13:00	Hrádek-Raškovice
10	neděle	8.10.	12:30	Hrádek-Vendryně
11	sobota	14.10.	12:30	Oldřichovice-Hrádek
12	neděle	22.10.	11:30	Hrádek-Čeladná
13	neděle	29.10.	11:30	Jablunkov-Hrádek
1	neděle	5.11.	11:30	Hrádek-Dobrá
M U Ž I				
kolo	den	datum	hodina	utkání
2	sobota	12.8.	17:00	Vojkovice-Hrádek
3	neděle	20.8.	17:00	Hrádek-Nebory
4	neděle	27.8.	17:00	Písek-Hrádek
5	neděle	3.9.	16:30	Hrádek-Nošovice
6	sobota	9.9.	16:00	Návší-Hrádek
7	neděle	17.9.	16:00	Hrádek-Bukovec
8	sobota	23.9.	16:00	Baška-Hrádek
9	neděle	1.10.	15:30	Hrádek-Staříč
10	sobota	7.10.	15:00	Palkovice-Hrádek
11	neděle	15.10.	15:00	Hrádek-Mosty
12	neděle	22.10.	14:00	Hrádek-Metylovice-Frydlant "B"
13	sobota	28.10.	14:00	Oldřichovice-Hrádek
1	neděle	5.11.	14:00	Hrádek-Kozlovice

Tenisový turnaj DDM Jabunkov

První neděli v červnu uspořádal Dům dětí a mládeže Jablunkov na Hrádeckých kurtech tenisový turnaj pro děti ve smíšené kategorii chlapců a dívek od 9 – 11 let a chlapců od 12 – 15 let.

Zúčastnily se ho i tři děti z Hrádku, které si vedly velice dobře, přestože oproti jablunkovským dětem nemívají žádné speciální tréninky. V mladší kategorii zvítězil Jan Majetný, ve starších skončil na krásném stříbrném místě Vojta Janík a na 4 „nemedailové“ pozici Jan Szotkowski.

Jaroslav Pezda

1. zleva stříbrný Vojtěch Janík

Uprostřed vítěz mladší kategorií, Jan Majetný

Prázdninový režim v Klubu maminek a výlet do ZOO

Konec školního roku do září nakrátko ukončil pravidelná úterní setkávání maminek v Centru volného času. S dětmi se člověk prostě nenudí a poslední čtvrtrok tomu v Klubíku nebylo jinak. Na pátek 12. 5. maminky dokonce naplánovaly velký výlet do ostravské ZOO, kde byli s otevřenou náručí vítáni i tatínkové a starší sourozenci. Byla to skvělá příležitost, jak se zase víc poznat – pro pány 1. příležitost zjistit, s kým se

vlastně jejich drahé polovičky pravidelně setkávají. Zprvu vypadalo, že ti nejmenší cestu autobusem jen tak lehce nezvládnou, (přece jen nebylo tak jednoduché si zvyknout, jak se vše najednou třese, včetně nedávných snídaní v bříškách), ale po chvíli se vše „zlomilo“ a 14 rodin s dětmi si mohlo výlet začít užívat. Mezi největší zážitky – neobdivovanější zvířata, patřili bílý a pestrobarevný páv a hroši, které čekalo komento-

vané krmení. Svou pozornost získal také výběh koz, do kterého se i přes zavřená vrata dostalo několik statečných tatínků se svými ratolestmi – plot přece není pro gorale žádnou překážkou! Později se výprava dozvěděla, že běžně navštěvované kozy byly zavřené kvůli tomu, že byly březí, nicméně žádné zvíře ani návštěvník výběhu neutrpěl žádnou újmu na těle ani duchu a rozzářené oči dětí za nějaký ten adrenalin stály.

MaŠ

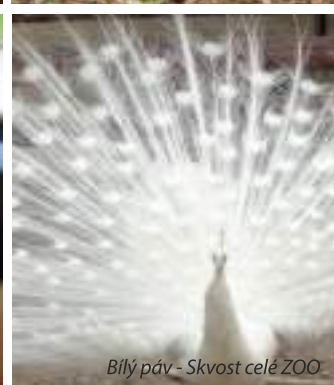
Pozorování krmení zvířat

Pozorování krmení zvířat

Děti byly na cestu vybaveny chutnou svačinkou

Bílý páv - Skvost celé ZOO

Výletu do ostravské ZOO se zúčastnili i někteří tatínci

Děti si hrají na schovávanou

Takový kočárkový průvod jistě ZOO Ostrava jen tak nezažije

CHARITA
JABLUNKOV

Charita Jablunkov již 16. rokem na „Góraliji“

Dovolte mi, abychom se společně ohlédlí do historie naší charity a pověděli si také, jak i Vám můžou být nápomocné naše služby právě dnes.

Charita Jablunkov byla založena mladými aktivisty, kteří se rozhodli pomáhat druhým, protože to cítili jako svoji křesťanskou povinnost a především je to činilo šťastnými. Každý z nás má ve svém srdci touhu konat dobro, a když tuto touhu naplníme – věřte nebo ne – často nacházíme smysl svého života. Jako motto Charity Jablunkov, vybrali zakladatelé citát sv. Matky Terezy: „Chceme dělat jen malé věci s velkou láskou.“ Tato slova si neustále opakujeme a držíme se jich dodnes.

Na samotném začátku působení charity vznikl Denní stacionář sv. Josefa, jenž dodnes podává pomocnou ruku lidem s mentálním a kombinovaným postižením, kteří touží po tom najít smysl vlastního života. Ve stacionáři chceme, aby každý náš klient poznal pocit uznání a seberealizace. Naši klienti přicházejí během týdne a zdokonalují se ve všem, po čem touží. Mnozí z nich umí vyrábět nádherné výrobky z keramiky, vosku, dřeva... Jiní umí povzbuzovat druhé, usmívat se za všech okolností. Někteří se nikdy nevzdávají a pořád znovu, opakovaně každý den, se pokouší dosáhnout svých cílů. K čemu je takový stacionář dobrý? Může pomoci lidem s postižením začít žít svůj vlastní život, a ne jen přežívat ze dne na den. Každý jsme jedinečný a u nás si to připomínáme den co den. Nevěříte? Navštivte nás kdykoli v týdnu od 6.30 do 14.30 a ověřte si to na vlastní kůži. Sídíme v krásných nových prostorách bývalé speciální školy na ul. Bukovecké 479.

Další službou, která od samého založení Charity pomohla mnohým z Vás, je Bezplatná právní poradna. JUDr. Marek Jakubík a jeho kolega Mgr. Martin Bieleš z Advokátní kanceláře Hajduk and partners s.r.o., pravidelně věnují 2 hodiny svého volného času, aby mohli poradit každému z Vás, a to bez ohledu na rasu, národnost, vyznání, pohlaví, politickou příslušnost, věk, sociální postavení, vzdělání apod. Poradenství je poskytováno anonymně a konkrétně každý pracovní čtvrtek od 16.00 do 18.00 hod. v prostorách Charity Jablunkov na ul. Bukovecké 479. Co Vám můžeme poradit nyní? Zlaté pravidlo: 2x měř, 1x řež. Dříve než např. něco podepíšete, využijte naši poradnu a zeptejte se advokáta co si o tom myslí, protože potom už nemusí být pomoci.

Mnozí z Vás určitě často využívali naši

další službu, kterou je humanitární sklad. Tak jak všechny služby prošly mnohými změnami i tato služba zažila své. Dnes z původního skladu máme velmi oblíbené Centrum pomoci sv. Rafaela. V tomto Centru můžete nejen odevzdat své nepoužívané věci, ale rovnou si odnést to, co právě potřebujete a podpořit tak charitní činnost. Většina věcí putuje do rodin, které nemají peněz nazbyt nebo je posílána na Ukrajinu. Mimo jiné v Centru každý dostane základní poradenství, pokud jej potřebuje. Cílem je pomoci těm, kteří se ocitli v těžkém životním období a vězt je k lepšímu zítřku. Daří se to? Ano. Daří se to těm, kdo opravdu touží po změně. Naše Centrum je mimo jiné také místem setkání. Sekávají se u nás maminky na rodičovské dovolené, dámy, které rády tvoří a maminky, modlíci se za své děti. Pravidelně máme také doučování pro děti z 1. a 2. stupně základní školy, které vedou naši dobrovolníci. Jednou týdně se u nás také setkávají příbuzní alkoholiků, kteří se vzájemně podporují. Naším hlavní pilířem, na kterém budujeme tuto službu, je bratrská láska. Naši dobrovolníci pomáhají tam, kde je potřeba. V tomto roce jsme potřebným sklízeli uhlí, dřevo, sekali trávu, myli okna atd. Jsme ale připraveni pomáhat také u mimořádných událostí. Náš sklad je vybavený vysoušeči a různými potřebami k odstranění následků po vodě, ohni... Možná i Vy potřebujete pomoci? Nebo chcete pomáhat s námi? Přijďte se k nám... Centrum je otevřeno v pondělí od 8.00 do 15.30 hod. a od úterý do čtvrtku od 8.00 do 13.00 hod., prozatím v prostorách na ul. Bukovecké 479.

Nejzajímavější novinkou, kterou naše Charita nabízí je Charitní pečovatelská služba, jenž je tady pro naše nemocné a starší lidi. Oč usilujeme? Naše služba usiluje o co nejdelší setrvání klienta ve svém domácím, přirozeném prostředí tak, aby mohl žít běžným způsobem života i přes svou nepříznivou životní situaci. Do této skupiny klientů patří i ti, jejichž rodiny poskytují péči, ale dlouhodobým nepříznivým stavem jsou již vyčerpaní a potřebují pomoci. Naše pečovatelské se snaží vnášet do domácnosti „svěží závan“, pomáhají klientům s péčí o tělo, domácnost a často i duši. Rozjasněná tvář, motivace, nová chuť k životu, to je to, co často vidáme v očích těch nejstarších a osamělých, když je navštívíme. Sami si neumíme představit jaké to je, cítit se neužitečný a druhým na obtíž. Pečovatelky pomohou rodině skloubit běžný chod domácnosti a

zároveň péči o člena rodiny. Každý z nás potřebuje vědět, že je milován a není na obtíž své rodině. Potřebujete i Vy naši pomoc? Službu poskytujeme v Jablunkově a ve všech okolních obcích (Návsí, Hrádek, Písečná, Písek, Bukovec, Bocanovice, Milíkov, Košariska, Dolní a Horní Lomná, Mosty u Jablunkova, Hřčava) v tyto dny: pondělí až pátek od 7.00 do 20.00 hod.; soboty a neděle od 7.00 do 13.00 hod. Cena služby dle schváleného ceníku (104 Kč/hod. v týdnu; 130 Kč/hod. o víkendech). Kontaktujte nás nejlépe telefonicky na tel. číslo: 731 489 675.

Charita Jablunkov se snaží postupně reagovat na Vaše požadavky a přizpůsobovat jim své služby. Sociální služby jsou určovány a vymezovány zákonem a proto nám často nedovolí dělat to, o co nás žádáte. Rozhodli jsme se tedy založit živnost, kterou jsme pojmenovali: Charitní služby pro domácnost. Tyto aktivity nejsou omezeny zákonem o sociálních službách, proto je možné domluvit se i na takových činnostech, které nebývají zcela běžné. Zajímá-li Vás i tato naše aktivita, kontaktujte nás na tel: 728 422 437.

Dovolte nám pomoci třeba právě Vám, vždyť my děláme svoji práci rádi. Ostatně Vy nám pomáháte a podporujete nás formou Tříkrálové sbírky, díky které v tomto roce Charita Jablunkov obdržela neuvěřitelných 591.510 Kč. Díky výnosu Sbírký můžeme nyní nadále poskytovat pomoc tam, kde je potřeba. Děkujeme! Každý měsíc je za všechny naše podporovatele, přátele a klienty sloužena mše svatá, kde Vám neustále vyprošujeme potřebné milosti. Bůh Vám žehnej. Přejeme Vám vše dobré a těšíme se na setkání.

Za tým pracovníků Charity Jablunkov

Lucie Szotkowská, ředitelka.

Kontakt: 733 755 843,

jablunkov@caritas.cz

Práce v Denním stacionáři sv. Josefa

Centrum pomoci sv. Rafaela pomáhá i na Ukrajině
pozn. red.: druhá zprava ředitelka Lucie Szotkowská

2. výzva - KOTLÍKOVÉ DOTACE v Moravskoslezském kraji

Využijte dotaci až 150.000 Kč na pořízení nového kotle nebo tepelného čerpadla a zlepšete životní prostředí ve vašem kraji ještě dnes.

Dotaci získáte na výměnu kotlů na pevná paliva v rodinných domech. Je poskytována díky Ministerstvu životního prostředí z Operačního programu Životní prostředí. Můžete ji použít na zdroj vytápění a jeho instalaci, novou nebo zrekonstruovanou otopnou soustavu a úpravy spalinových cest.

Telefon: 595 622 355 nebo e-mail: kotliky@msk.cz
<http://lokalni-topeniste.msk.cz>

Pro koho je dotace určena?

Kotlíkové dotace jsou určeny **pro fyzické osoby - vlastníky a spoluvlastníky rodinných domů na území Moravsko-slezského kraje**, které jsou **převážně vytápěny kotlem na pevná paliva s ručním přikládáním 1. nebo 2. třídy**, napojeným na otopnou soustavu a komínové těleso.

Za rodinný dům je pro účely dotace považován také bytový dům maximálně se 3 bytovými jednotkami a obytná část zemědělské usedlosti, která splňuje definici pro byt.

Na co je dotace určena?

Kotlíkové dotace jsou určeny na výměnu stávajícího kotle na pevná paliva s ručním přikládáním za nový ekologický zdroj tepla, kterým může být:

- x **kotel pouze na biomasu** (automatický i s ručním přikládáním)
- x **kombinovaný kotel na uhlí a biomasu** (pouze automatický)

- x **plynový kondenzační kotel**
- x **tepelné čerpadlo**

Žadatelem vybraný kotel musí být uveden na „seznamu kotlů“ podporovaných z kotlíkové dotace - **Seznam výrobků a technologií**, který je průběžně aktualizován a je zveřejněn na adrese <https://svt.sfzp.cz>

V případě nákupu nového kotle s ručním přikládáním (na kusové dřevo) je **povinností žadatele pořídit i akumulační nádobu**, a to o objemu, který je určen výkonem kotle - 55 l vody na 1 kW výkonu kotle (např. 1100 litrů u kotle s výkonem 20 kW).

Z kotlíkové dotace lze podpořit i výměny kotlů realizované v období **již od 15. 7. 2015**. Nejpozději musí být výměna kotle provedena do **13. 12. 2019**, do tohoto data musí být rovněž předloženo závěrečné vyúčtování.

V rámci kotlíkové dotace je možné uplatnit náklady na:

- x **výměnu zdroje tepla** a s tím související stavební úpravy
- x novou **otopnou soustavu** nebo její úpravu
- x **akumulační nádobu, kombinovaný boiler, zásobník TUV**
- x **zkoušky a testy** související s uvedením majetku do stavu způsobilého k užívání – revize komínu, kotle
- x **projektovou dokumentaci** (není podmínkou)

V rámci kotlíkových dotací NELZE provést výměnu:

- x stávajícího **starého plynového kotle** (musí dojít k výměně starého kotle na tuhá paliva s ručním přikládáním)
- x stávajících **kamen** (kachlová, křbová, litinová)
- x stávajícího kotle s automatickým přikládáním paliva
- x zdroje vytápění u žadatele, který v minulosti (nejdříve od 1. 1. 2009) byl podpořen z programu Zelená úsporám, Nová zelená úsporám, společných programů na výměnu kotlů realizovaných MŽP a krajem, z programu „Kotlíkové dotace v MSK“ nebo v rámci individuální dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje

Jaká je výše dotace?

Základní míra podpory - část nákladů, která bude proplacena žadateli:

- x **75 %** z celkových výdajů v případě pořízení **automatického kombinovaného kotle na uhlí + biomasu**, nejvýše však **75 tis. Kč**
- x **75 %** z celkových výdajů v případě pořízení **plynového kondenzačního kotle**, nejvýše však **95 tis. Kč**
- x **80 %** z celkových výdajů v případě pořízení **kotle pouze na biomasu s ručním přikládáním**, nejvýše však **100 tis. Kč**
- x **80 %** z celkových výdajů v případě pořízení **automatického kotle pouze na biomasu nebo tepelného čerpadla**, nejvýše však **120 tis. Kč**

Podpora bude navýšena o částku **7 500 Kč** v případě, že je výměna kotle realizována v prioritní obci. Seznam všech obcí najdete na adrese <http://www.opzp.cz/vyzvy/67-vyzva/dokumenty>, obce nacházející se v Moravskoslezském kraji na <http://lokalni-topeniste.msk.cz>.

Všem úspěšným žadatelům pak přispěje Moravskoslezský kraj dalšími 7 500 Kč.

Posledním způsobem, jak snížit míru vlastních prostředků na

výměnu kotle, je případný **příspěvek obce**. Seznam přispívajících obcí a výše jejich příspěvku je uveden na adrese <http://lokalni-topeniste.msk.cz>.

Jak o dotaci požádat?

Dotační program pro občany bude vyhlášen dne **29. června 2017**. Žádosti budou přijímány do vyčerpání alokace, která činí pro Moravskoslezský kraj téměř 900 mil. Kč.

Žádost o poskytnutí dotace **bude podávána elektronicky**, a to prostřednictvím webové aplikace „Kotlíková dotace“ dostupné na adrese: <https://kotliky.msk.cz>.

Žádostem bude přiřazeno jedinečné registrační číslo, a to podle času odeslání žádosti v aplikaci.

Žádost bude možné si připravit a uložit již ode dne vyhlášení dotačního programu, tj. od 29. června 2017.

Příjem žádostí bude spuštěn dne 5. září 2017

v 10 hod.

Od tohoto okamžiku bude možné žádost v elektronické aplikaci odeslat. Následně je nutné žádost vygenerovanou z aplikace vytisknout, podepsat a tuto listinnou podobu žádosti, včetně všech relevantních příloh, doručit (osobně nebo poštou) na Krajský úřad Moravskoslezského kraje v Ostravě, a to do 10 pracovních dnů od elektronického podání. Obálka musí být označena dle podmínek dotačního programu, vzor najdete v jeho přílohách.

Na výměnu 1 zdroje tepla je možné zaregistrovat a podat pouze 1 žádost!

Pokud si předvyplněnou žádost otevřete před začátkem příjmu žádostí, **nezapomeňte webovou stránku aktualizovat** (tlačítko F5 nebo symbol šipky v levém horním rohu webové stránky).

Jaké doklady jsou potřebné k získání dotace?

K žádosti o dotaci je nutno přiložit:

- x Doklad o kontrole technického stavu a provozu stávajícího (měněného) kotle - jedná se o revizi, kterou byli všichni majitelé kotlů na tuhá paliva o příkonu 10–300 kW napojených na teplovodní soustavu ústředního vytápění domu povinni si nechat zpracovat do konce roku 2016. Doklad slouží k prokázání třídy kotle. Pokud byl kotel vyměněn do 31. 12. 2016, lze jej nahradit jiným dokladem prokazujícím třídu původního kotle (např. fotografií štitku kotle, technickou dokumentací apod.). U kotlů vlastní výroby, kde není třída stanovena výrobcem, je možné využít čestného prohlášení, že třída kotle je neznámá.
- x Fotodokumentaci stávajícího (měněného) kotle napojeného na otopnou soustavu a komínové těleso. Fotodokumentace musí být pořízena z více pohledů a z fotografií musí být zřejmé napojení kotle na otopnou soustavu i spalínové cesty!
- x Kopii Potvrzení o vedení účtu nebo Smlouvy o zřízení účtu žadatele. Nelze využít účet jiného člena rodiny, dispoziční právo také není dostačující.
- x Další relevantní přílohy (souhlas spoluvlastníka, plná moc apod.).

Po schválení dotace žadatel doloží:

- x Fotodokumentaci odpojeného a znehodnoceného kotle

(z fotografií musí být zřejmé, že se jedná o tentýž kotel, jehož fotografie jste přikládali k žádosti).

- x Kopii dokladu o likvidaci kotle (formulář na adrese: <http://lokalni-topeniste.msk.cz>).
- x Kopie účetních dokladů (faktury, paragony) a doklady o jejich úhradě (příjmové doklady, bankovní výpisy).
- x Fotodokumentaci nového zdroje tepla (je-li možné, vč. výrobního štítku).
- x Kopii revizní zprávy (protokol) o uvedení nového zdroje tepla do provozu.
- x Kopii protokolu o revizi spalínové cesty.

Podrobnější informace budou uvedeny v Podmínkách dotačního programu „Kotlíkové dotace v Moravskoslezském kraji – 2. výzva“, který bude po vyhlášení dotačního programu dostupný na adrese <http://lokalni-topeniste.msk.cz> a na stránkách Moravskoslezského kraje www.msk.cz, záložka Úřední deska, odkaz Dotace.

Žadatelé se mohou obracet rovněž na kotlíkové kontakty Krajského úřadu Moravskoslezského kraje:

telefon 595 622 355
e-mail kotliky@msk.cz

KOTLÍKOVÁ DOTACE 2017

Termín podání žádosti 5.9.2017
Připravte se již DNES !!!

Zajistíme kompletní vyřízení dotací za Vás.

JISTOTA KVALITY - již více než 200 schválených žádostí.
GARANCE VRÁCENÍ PENĚZ PŘI NESCHVÁLENÍ ŽÁDOSTI.

Podporované zdroje

- Kotle na biomasu se samočinnou dodávkou paliva (peletové kotle)
- Tepelná čerpadla
- Kotle na biomasu s ruční dodávkou paliva
- Plynové kondenzační kotle
- Kombinované kotle na uhlí a biomasu se samočinnou dodávkou paliva.

Ing. Veronika Haratyková
tel: +420 776 421 040 | e-mail: info@verodum.cz

První hrádecká Alej života udělala drobnou radost

V loňském roce jsme spolu s rodinami nově narozených hrádeckých dětí vysadili podél polní cesty na Křivou třicet ořešáků královských. Stalo se tak poprvé, že nově narozené děti dostaly od obce celkem originální, symbolický dárek.

Avšak stromy neprosplávaly. Dvacet z nich se nedožilo zimy. Spekulovali jsme nad příčinami, snažili se je zachránit postříkem. Na jaře byly uhynulé stromy nahrazeny novými, menšího vzrůstu. Ty prospívají prozatím dobře. Jenomže z těch deseti pozůstalých původních ořešáků se dnešních dnů dožily pouze tři. Jeden z nich dokonce vykousl první plod, což by mohlo potěšit malou Gábinku a její rodiče.

Založené stromořadí jsou pracovníci obce odhodláni ošetřovat a obhospodařovat i do budoucna. Snad se bude konečně rozrůstat do krásy. Na podzim dosadíme sedm nových ořešáků na místo uhynulých, aby byla alej kompletní.

RB

Výzva

Milí občané, chceme s Vaší pomocí oprášit staré básně a říkanky, které si v minulosti předávali naši předkové z generace na generaci. Pokud Vám některé z těchto zanikajících literárních útvarů utkvěly v hlavě nebo je strážíte jako své poklady na papíře, prosím, podělte se o ně s námi. Postupně je zde budeme zveřejňovat. Začneme pár verši z lidové tvorby.

*Ci gródecy chłopcy
wysoko sie noszóm
szkatółki z globinu
za zygarke noszóm*

*A jak sie jich spytosz
kiero je godzina
zygarek zepsuty
urwano sprzynżyna*

Osadníci místní části Grůň drží spolu

Letos na plánině u usedlosti na Dziole byla vztyčena májka. Snad poprvé na tomto místě. Postavili ji obyvatelé horské části obce. Májka na tomto místě byla viditelná ze široka

daleka, od Návsi i od Bystřice. Pouze z centra Hrádku ji nebylo možné zahlédnout, protože tomu bránil kopec. 31. května se většina obyvatel osady u příležitosti kácení máje sešla ke společnému posezení. Byl jsem pozván, abych kácení přihlížel a tuto událost zaznamenal. Snažil jsem se zachytit atmosféru akce a nafotil pár fotografií.

V dávné minulosti soused souseda potřeboval daleko více než je tomu dnes. V horských, hůře dostupných osadách to platilo dvojnásobně.

Obyvatelé Grůně si schopnost pěstování dobrých sousedských vztahů udržují i v dnešní uspěchané době. Je to příklad dobré praxe i pro obyvatelé jiných osad. Akce, kdy se sousedé spontánně zorganizují k setkání v přátelské a družné náladě, jsou čím dál vzácnější. Ti z nás, co už něco pamatují, to mohou porovnat. Těm mladším o tom s notnou dávkou nostalgie často vyprávějí. To proto, abychom si uvědomili hodnotu této sounáležitosti.

RB

Čápi našli v Hrádku útočiště

V minulém vydání Zpravodaje jsme psali o snaze hrádeckých hasičů, kteří se postarali o to, aby čápí hnízdo vybudované lidskou rukou v blízkosti koridoru, bylo ještě pohodlnější. Přesto, že vypadalo, že jejich snaha přijde vniveč, v měsíci lásky se vše změnilo a kolem hnízda začali majestátní opeřenci kroužit, až se jim v něm zalíbilo. O všeobecné radosti svědčí fakt, že jste nám doručili kolem 20 zpráv informujících o čápím osídlení.

K památce nejstaršího občana Hrádku

František Lipowski se narodil v poválečném období v roce 1918 v dřevěnce v Písku na Polance. V dospívání si přál být stolařem, ale pracovní příležitosti nebylo, tak se za týden vyučil pekařem. Poté tři roky pracoval také v lese jako dělník, později jako horník a u Českých drah vykonával kancelářskou práci. Jako mladík se na hrčavské pouti seznámil se svou manželkou Marií, rodačkou z Hrádku, a láska na první pohled ho tak v roce 1940 přivedla do naší Obce, přesně v den svatby 28. 9. 1940. Zase taková změna to pro něj ale nebyla. Stejně jako v Písku, i v Hrádku stál rodinný dům, obrazně řečeno, až na samém konci světa, nedaleko rekreační chaty „Dziou“, ve výšce 620 metrů nad mořem. Nutno dodat, že tato lokalita nebyla elektrifikována, všude se chodívalo pěšky a tak statného Františka, který začal pracovat jako horník, čekala každodenní hodinová procházka na vlak do šachet Petřvaldu a po šichtě hodinová cesta do kopce. Den-

Pár informací z internetu symbolice čápu: Čáp je hluboce zakořeněn v povědomí lidí a objevuje se jako symbol v některých pověrách, jejichž původ sahá až do předkřesťanských časů. Ve starověkém Egyptě symbolizoval zbožnost a spravedlnost, v Číně nesmrtnost. V křesťanské symbolice reprezentuje nepřítele zla. Čápi se těší oblibě jako předobraz harmonického rodinného života, věrného partnerského svazku a oddanosti rodičům. Nosí štěstí, zdraví a ochraňují dům, poblíž kterého hnízdí. Symbolizují jaro, rodící se život, a přeneseně i bohatou úrodu, v arménských legendách také poctivost. *RB*

Fotografii z pátku 19.5. nám zaslala p. Renata Baselides

ní život byl navíc spojen s těžkou dřinou na kousku pole a při hospodářství – manželé Lipowští, kteří společně vychovávali 3 dcery, Martu, Zuzanu a Marii, chovali především slepice, prasata a krávy a žili z toho, co pole a zvířata dala – nejvíce se jedlo zelí, brambory, pšenice v mléce či žito se špekem. V sousedství tehdy stály snad jen 4 chalupy, na druhou stranu, jak už i článek výše napovídá, i v minulosti drželi všichni osadníci pospolu a pomáhali si, v čem jen bylo potřeba. O volném čase, chování po návštěvách nebo ježdění na dovolené nebyla řeč. Pro Marii byla společenskou událostí účast na škubačkách a pro Františka návštěva v jedné ze dvou hospůdek v Hrádku, na Filípce, kde se chodívalo na kyselé pivo, to ovšem jen zcela mimořádně.

Protože se za II. světové války hlásil ke Slezské národnosti, musel v roce 1941 narukovat. Jeho problémy s kolenem, které měl už od svých pěti let, a způsobovaly, že byl chromý na pravou nohu, přinesly spásné stanovisko Hannoverského vojenského lékaře, ke kterému ho poslali – „Fahren nach Hause“. A tak se mohl vrátit zpátky ke své

ženě, která v té době čekala první dcerku Martu.

První červnový den 2011 milovaná manželka, se kterou prožil celých krásných 70 let, zemřela. V posledních letech života František přebýval od podzimu do jara s dcerou Marií v Bocanovicích a na jaře přijížděl s dcerou Zuzanou do svého „letního sídla“ v Hrádku. Do té doby nejstarší občan v Hrádku zemřel ve věku nedožitých 99 let, od kterých ho dělil pouhý měsíc.

S láskou vzpomínají 3 dcery, 2 zeťové, 5 vnuků, 2 vnučky, 7 pravnuků, 8 pravnuček a 4 praprapravnuky.

Maš

Oslava výročí 65 let společného života

Oslava 65. výročí: poslední oslava v širším rodinném kruhu

Janeczek z Olsza

Pokračujeme v našem seriálu o hrádeckých rodech i v tomto čísle HN. Tentokrát se budeme věnovat rodu Janeczků. Když se podíváme do celostátních statistik, zjistíme, že jich v ČR žije celkem 93 obou pohlaví. Je to asi o třetinu méně než Janiczků. Při podrobném zkoumání historie tohoto rodu z dostupných matrik vyplývá, že nejstarší Janeczkové byli úzce spjati právě s Hrádkem. Vlastně se původně jmenovali jinak – Hažové. U tohoto příjmení je, až na výjimku uvedeno místo narození Hrádek. Úplně první Haža, o kterém je v jablunkovských matrikách zmínka, se jmenoval Jan. Jeho děti a vnuci rovněž nesou označení Haža. Později, z neznámého důvodu, začali být zapisováni jako Janeczkové. Ve výňatku z oddací matriky, který je publikován na další straně, se píše, že Adam Janeczek zvaný Haža z Hrádku, syn Martina a Anny, luteránských rodičů, si bere za ženu Hedviku, dceru Šimona (katolíka) a Evy (luteránky) Gabryšových z Návsí. Stalo se tak 24. 9. 1741.

Rod Hažů, později Janeczků, měl svou prvotní známou usedlost v domě č.p. 25. Tento údaj lze vysledovat až od roku 1770, kdy za vlády Marie Terezie bylo zavedeno očíslování domů. Příslušníci rodu vlastnili rovněž pole, louky a lesy v pásu podél potoka Harcov až po jeho ústí do Olzy. V dalších generacích se usedlost rozrůstala, přibývalo domků v bezprostředním okolí. Do dnešního dne se této osadě říká Do Haže. Je zajímavé, že přesně na tomto místě, jak vyplývá z mapky z roku 1836, stojí dům č.p. 25 u cesty nad potokem i dnes (stavební parcela č. 79). Majitelé byli uváděni jako „zagrodnicy“ a „chalupnicy“, což byli držitelé menšího množství pozemků než sed-

láci. Odtud je možné vysvětlení názvu další hrádecké osady – Chalupňoki, která byla založena potomky Janeczků. Rod nevymřel po meči, do dnešního dne, už v 11. generaci (včetně Hažů), na území obce Janeczkové žijí.

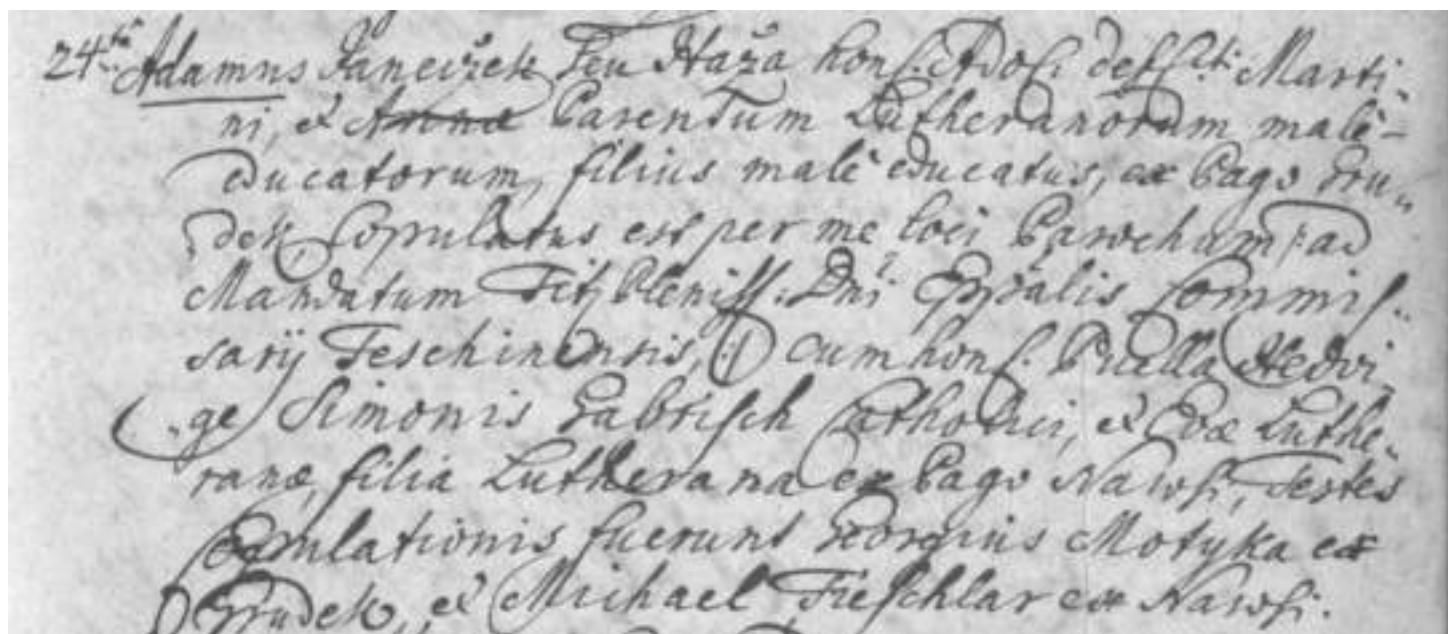
Vysvětlení ke grafickému znázornění rodokmenu: Okénka jsou znázorněna barevně. Každá generace má jinou barvu. Jiří Janeczek ze 4. generace má pro představu uvedeno i datum narození. Z důvodu omezeného rozsahu článku nejsou uvedena data narození dalších příslušníků rodu. Ženy jsou zapsány s příjmeními, která získaly po svatbě. Poslední, 8. generace je opatřena čísly od 1 do 20. Potomci

Jana Janeczka, kterých je dvanáct, jsou odlišeni dvěma modrými odstíny. To proto, že Jan měl celkem dvě manželky, s Marií Sztefkovou měl 8 a se Zuzannou Mlynkovou 7 dětí (znázorněno pouze 6 a 6). Každá generace v diagramu obsahuje pouze ty osoby, které se dožily dospělého věku a zplodily potomky. Ostatní nejsou uvedeny z důvodu přehlednosti. Nezabarvená okénka s názvy příjmení jsou rovněž očíslována (čísla korespondují s těmi v diagramu) a znázorňují jednotlivé větve rodu. Obsahují příjmení potomků rodu Janeczků, kteří dnes žijí v Hrádku.

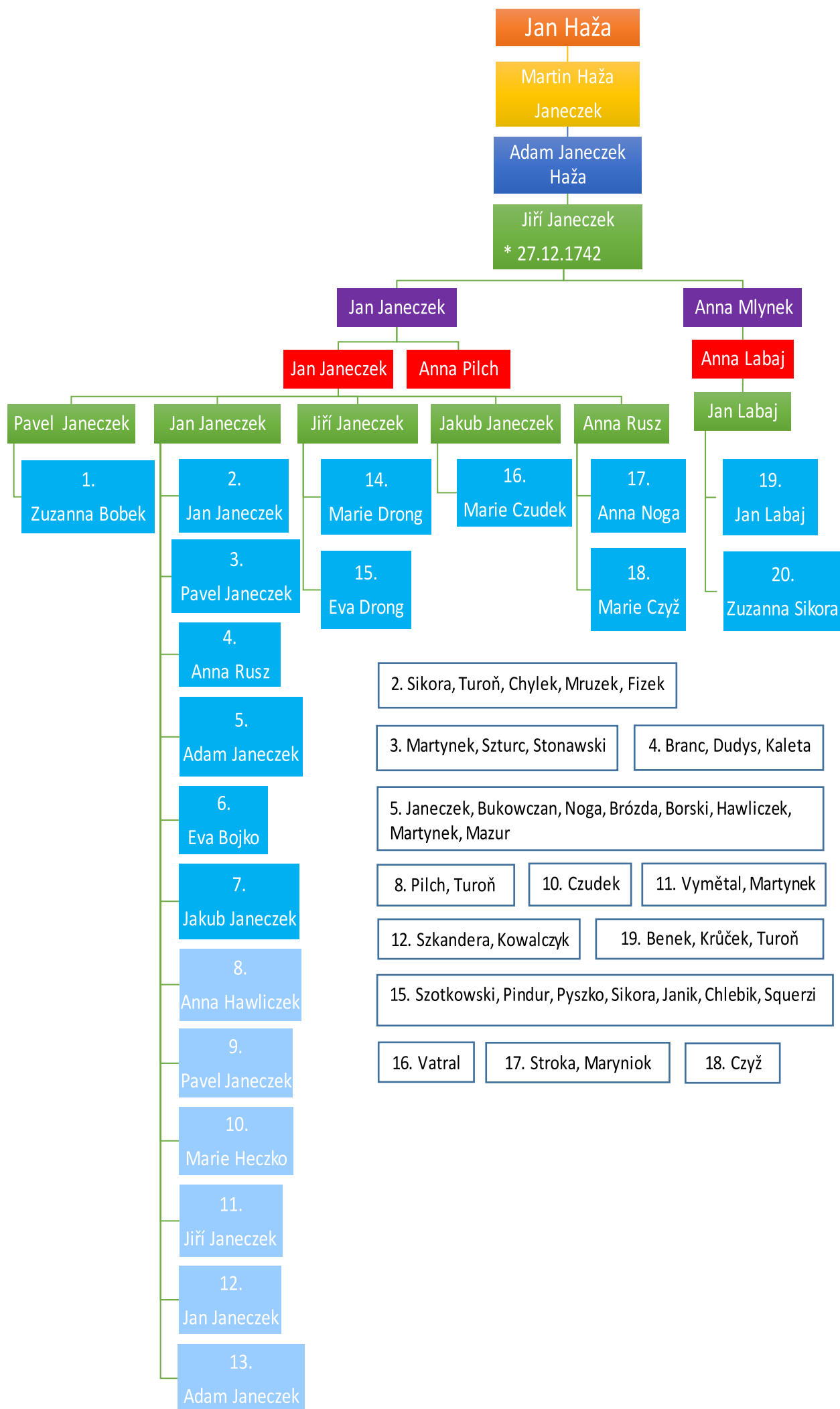
RB

Janeczek z Haže

Svatba Adama Janeczka

Andrzej Krenželok s rodinou

David Garba s rodinou

David Goryczka s rodinou

Henryk Lacek s rodinou

Jan Helma s rodinou

Lukáš Huczala s rodinou

Marian Cieslar s rodinou

Marian Sztefek s rodinou

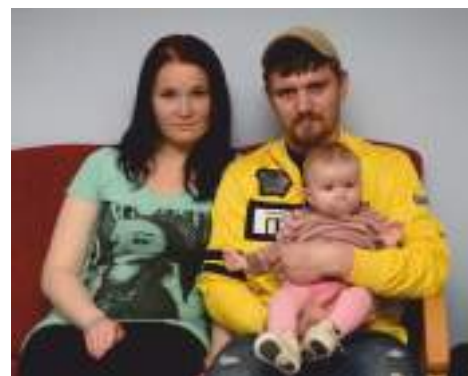
Martina Bury s rodinou

Milan Kajfosz s rodinou

Miroslav Czudek s rodinou

Petr Urbánek s rodinou

Marian Klus s rodinou

**Vítání
občánků
2017**

Dalibor Žufaj s rodinou

Rádi bychom Vás informovali, že v době letních prázdnin bude výpůjční doba v knihovně zkrácena, otevřeno bude jen do 16:00.

Všem čtenářům přejeme krásné léto s oblíbenou knihou, přibaleno do cestovního kufru na dovolenou.

Do vody

Vyhýbejte se tichým vodám, nikdy nevíte, co se skrývá pod hladinou... V říční tůni se najde tělo svobodné matky – a to právě na místě, kde bylo téhož léta objevena mrtvola mladého děvčete. V historii malého městečka Beckford to sice nejsou první ženy, jejichž osud se na onom místě uzavřel, jsou to však právě ony dvě, jejichž smrt rozčeří nejen hladinu řeky, ale i poklidné životy zdejších obyvatel. A z temných vod začínají najednou na světlo dne vyplouvat dlouho zamlčovaná tajemství... Druhý román Pauly Hawkins, jejíž předloňský debut *Dívka ve vlaku* se stal fenoménem, když překonal všechny rekordy v rychlosti prodeje (doposud se ho po celém světě prodalo přes 18 milionů výtisků), 79 týdnů se držel na prestižním žebříčku bestsellerů New York Times a na jeho motivy byl natočen znamenitě obsazený film. Není pochyb – tohle bude knižní událost roku!

Žízeň

11. díl krimi série o detektivu Harrym Holeovi. V Oslu dojde rychle po sobě k vraždám několika žen, které si domluvily schůzku prostřednictvím seznamky Tinder. Vyšetřovacímu týmu, jemuž nově velí Katrine Brattová, zůstává rozum stát nad způsobem, jímž byly oběti zabity, i faktem, že z míst či-

nů vždy zmizela část jejich krve. Vrchní policejní náčelník Mikael Bellman potřebuje případ co nejrychleji vyřešit, aby mohl na kariérním žebříčku postoupit ještě výš. Proto povolá zpět Harryho Holea, který se mezitím odstěhoval k Rachel na Holmenkollen a chtěl si užít spokojeného manželského života a poklidného vyučování na policejní akademii. Vzhledem k brutalitě vraždy mu však nic z toho dopřáno není. Okolnosti ho donutí založit alternativní vyšetřovací skupinu a pustit se po stopě. Jenže dopátrat se pravdy není vůbec jednoduché, zvláště když ho život v určitém okamžiku postaví před zásadní dilema, zda má dát přednost rodině, nebo vyšetřování.

Jo Nesbo pokračuje ve stejné linii, kterou zahájil *Sněhulákem* a dále ji rozpracoval v *Levhartovi* a následujících dílech. *Žízeň* opět přináší svižný a dramatický děj plný překvapivých zvratů, Harryho sarkastických poznámek a svérázného chování. Harry je prostě zpět v plné síle a se vši parádou.

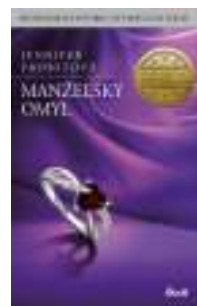
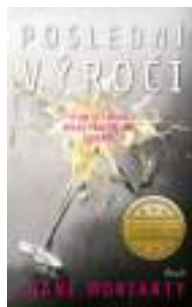
Poslední výročí

Sophii táhne na čtyřicet, a ačkoliv je taková optimistka, že podle své kamarádky Claire nevidí sklenici zcela, ale úplně plnou, už i ji začínají trochu znervózňovat biologické hodiny a nová známost je přitom v nedohlednu. Neudělala chybu, když tak lehkověrně pustila k vodě Thomase, nejdohnějšího muže, jakého kdy poznala? Sophie začíná mít pocit, že její život uví-

zl na mrtvém bodě, když jednoho dne zjistí, že jí Thomasova mazaná prateta z Ostrova počmáraných blahovičníků ve své závěti odkázala něco tak nečekaného, že tím Sophii jako pohádková kmotřička obrátí život úplně naruby. Grace je krásná ledová královna a má všechno, o čem kdy snila: manžela, který ji miluje, a čerstvě narozeného syna. Jak se s tím ale vypořádá, když vidí, jak se Sophie na oba toužebně dívá? Veronice se v životě nic nedaří a na všechny má dopal. Nejvíce na pratetu Connii za to, že umřela a že do své závěti zahrnula zrovna Sophii! Veronika je odhodlaná závět napadnout a hnát celou „kauzu“ až před nejvyšší soud. A taky vyřešit záhadu Ostrova počmáraných blahovičníků a napsat o tom knihu!

Manželský omyl

Některé věci se zřejmě nikdy nezmění. Například to, že Carina Contová je v očích rodiny stále ještě malou holčičkou. Ačkoliv nedávno dokončila vysokou školu a nastoupila do nové společnosti svého staršího bratra Michaela. Shodou okolností se přesně v té době ujmá pozice ředitele společnosti Max Grey, Michaelův nejlepší kamarád a mimochodem také muž, do kterého byla Carina v dětství bláznivě zamilovaná. Max sice ví, že Carina je z mnoha důvodů „zakázané ovoce“, jenomže oba to k sobě přitahuje více, než by bylo v této situaci zdravo. Když je po společné strávené noci přistihne Carini matka, je jasné, že se podle staré italské tradice musejí vzít. Max je zoufalý, Carina rozzuřená, oba ale smýšlejí stejně – tohle se nemělo stát, tohle byl omyl...

Kalendář akcí

- SRPEN -

5.8. od 15:00

Turnaj ve stolním tenise a v pétanque (pro seniory)

na hřišti TJ SOKOL
(nutná registrace na tel. č. 601 383 11
nebo emailem

na zpravodaj@obechradek.cz)

9.8. od 9:00 – 10:30

Kurz masáže novorozeneat v hrádeckém Centru

(nutná registrace na tel. č. 601 383 11
nebo emailem

na zpravodaj@obechradek.cz)

12.8. od 8:00

Memorial Jana Pezdy
v areálu TJ SOKOL

19.8. od 16:00

Slavnosti Belka
v kaňonu řeky Olzy

20.8. od 10:00

Modlitba za Hrádek

v kaňonu řeky Olzy

25.8. od 8:00

Ukončení prázdnin

pro děti na tenisových kurtech
areálu TJ SOKOL

26.8. od 20:00

Noční hasičská soutěž

pro spolky v areálu TJ SOKOL

- ZÁŘÍ -

2.9. od 8:00

Svoz velkoobjemového odpadu
u budovy OÚ

2.9.

Turnaj v pétanque
ve Skoczowie

(nutná reg. na tel. č. 601 383 111
nebo emailem

na zpravodaj@obechradek.cz)

6.9. od 16:00

20. zasedání zastupitelstva

13.9. 2017

Mezinárodní fotbalový turnaj
ve Skoczowie

(nutná registrace

na tel. č. 601 383 11

nebo emailem

na zpravodaj@obechradek.cz)

19.9.

Zájezd pro seniory
do Luhačovic

(Podrobné informace o zájezdu budou zveřejněny prostřednictvím vyvěšených plakátů, webových stránek a fb obce Hrádek)

22.9.

Turnaj her pro děti
ve Skoczowie
pro hrádecké školy

23.9. od 14:00

Spartakiáda spolků

v areálu TJ SOKOL

- ŘÍJEN -

1.10. 2017

Pochod Nordic Walking
ve Skoczowie

(nutná registrace

na tel. č. 601 383 111

nebo emailem

na zpravodaj@obechradek.cz)

1.10. v 16:00

Varhanní koncert
v Evangelickém kostele
Dobrovolné vstupné

28.10. od 17:00

Lampionový průvod
se startem v areálu TJ SOKOL

Danuta Białożyty, roz. Wigasz

Do Hrádku, manželova rodiště, jsem se přestěhovala v říjnu 1969 z důvodu poddolování našeho rodinného domu v Orlové – Lazích. Jsem rodačkou z Orlové, ale narodila jsem se v ostravské nemocnici. V mém raném dětství si rodiče postavili rodinný domek v části Orlové – Lazích, kde jsem bydlela až do roku 1969.

Obecnou školu jsem navštěvovala v době německé okupace v letech 1941 – únor 1945. Prvním krokem k poněmčování obyvatelstva zabraného území byla tzv. „palcówka“. Formulář nahrazující osobní průkaz totožnosti, opatřený otiskem place přihlašované osoby. Vysvětlivky ve formuláři umožňovaly uvést jazyk a národnost. Výsledky tohoto formuláře byly podkladem pro vydávání tzv. volkslistů. Jelikož se v nich rodiče otevřeně hlásili k polské národnosti, neslo to s sebou mnoho nepříjemností, mimo jiné i ve škole. Německé učitelky polským dětem znepříjemňovaly každý školní den.

Když německá fronta v procházela Orlovou, ještě mi nebylo jedenáct let. S maminkou, která v té době čekala bratra a tatínkem, jsme se z obav o svůj život přestěhovali do sklepa. Natahali jsme tam peřiny, polštáře a přečkali tam asi 3 dny, než Němci odešli. Měli jsme tehdy skromné hospodářství, proto maminka se strachem ze sklepa chodila odbývat kozu. Když Orlovou později procházeli ruští osvobození vojáci, z našeho rodinného domu si tehdy udělali provizorní nemocnici, kde pár dní před převozem do orlovské nemocnice ošetřovali své zraněné. To pro nás znamenalo další dva až tři dny strachu ve sklepech.

Po osvobození jsem absolvovala polskou měšťanskou školu v Orlové – Lazích a poté polskou dvouletou obchodní školu v Orlové. Po jejím ukončení v roce 1951 jsem nastoupila jako cizojazyčná korespondentka u Československé plavby oderské v Ostravě, jejíž pracovníci prováděli v naší škole nábor. V Kozlí jsem se seznámila se svým manželem, hrádečanem Pavlem Białożytem, za kterého jsem se v srpnu 1953 provdala. Zůstali jsme oba pracovat u ČSPO v Kozlí, byt jsme měli u svých rodičů v Orlové Lazích, kam jsme občas jezdili. Na podzim 1957 byl závod v Kozlí zrušen a my jsme se vrátili do Orlové, kde jsem v prosinci 1957 nastoupila do zaměstnání u Městského národního výboru v Orlové, kde jsem setrvala do své druhé mateřské dovolené, kdy jsem z důvodu péče o dítě v březnu 1961 rozvázala pracovní poměr.

V říjnu 1969 jsme se přestěhovali do manželova rodiště – Hrádku, kde jsme si

koupili rodinný domek. Od té doby jsme byli spokojenými hrádečany, kterým se život obklopený přírodou Beskyd zamlouval mnohem více než život ve městě. Neměla jsem problém si zvyknout na místní nářečí, protože v Orlové mluvili podobným dialektem a ani zvyky se tolik nelišily od těch, které jsem znávala. Z života na dědině jsem si oblíbila „šku-bačky“. Bylo zvykem, že jednou až dvakrát do roka se chodilo po sousedech a obíralo se husám peří, které později sloužilo jako náplň polštářů a peřin. Škubání probíhalo zhruba týden a ženy se scházely vždy po obědě a při zpěvu a povídání škubaly do pozdního večera, třeba i do desáté hodiny. Hospodyně, která škubání pořádala, vždy připravila nějakou svačinu a poslední den dokonce takovou malou hostinu, kde byli často přizváni i manželé a kamarádi.

V listopadu 1972 jsem nastoupila jako hospodářsko – správní pracovník u Městského národního výboru v Jablunkově, kde jsem setrvala až do svého odchodu do důchodu v srpnu 1990. V důchodu v době od 5. – 26. 11. 1990 a od 8. 1. – 31. 3. 1991 jsem pracovala přechodně na Obecním úřadu v Hrádku, to bylo

za doby, kdy byl ještě Hrádek pod Jablunkovem a starostoval mu Jan Kawulok. Na jeho prosbu jsem přijala roli obecní kronikářky.

Život mi přinesl 2 rodinné tragédie – 12. září 1992 zemřel můj manžel Paweł a 13. března 2016 můj starší syn Mieczysław, který by se v květnu 2016 dožil 62 let. Lékem na tu hroznou bolest, která nikdy nedosáhne svého konce, mi byly dlouhé procházky a turistické výšlapy. Přihlásila jsem se do turistického oddílu, v rámci kterého jsem se účastnila pravidelných túr. Ve svých šedesáti osmi letech jsem si splnila svůj malý sen – s průvodcem jsem vystoupila na svou první dvoutisícovku, Gerlachovský štít ve Vysokých Tatrách. Tento výstup se mi podařilo zopakovat ještě ve svých sedmdesáti a sedmdesáti jedna letech. Dnes už mi nohy tak dobře neslouží, ale když počasí a fyzická kondice dovolí, vyjdu na menší procházky směrem k Filipce.

Útržky z kroniky ze zápisu p. Białożyty z období let 1986 – 1989

K 1. 1. 1989 bylo v této místní části hlášeno k trvalému pobytu 1707 občanů, 417 rodinných domů, 14 rekreačních chat a 20 ostatních budov.

Odbor organizačních a vnitřních věcí Městského národního výboru v Jablunkově zpravedoval v Hrádku v uvedeném období 2 budovy. Budova čp. 352 byla postavena v akci „Z“ a v roce 1971 předána do užívání. Spolumajitelem je spotřební družstvo Jednota Frýdek-Místek, které užívá I. podlaží této budovy

S manželem Pawłem

jako prodejnu potravin včetně skladovacích prostor. II. podlaží spravuje Městský národní výbor a nachází se zde: knihovna, úřadovna pošty, sklad prostředků civilní obrany, schůzovací místnost, zasedací síň a byt.

Druhá budova č. p. 251 (bývalý Místní národní výbor) obsahuje garážovací prostory pro požární techniku dobrovolné veřejné požární jednotky, jednu místnost pro Svaz požární ochrany, jednu pro Socialistický svaz Mládeže, dvě místnosti pro dětské zdravotní středisko Okresní ústav národního zdraví jako dětská poradna a jednu volnou místnost po zrušení kadeřnictví, sloužící jako sklad.

V roce 1987 byla realizována ve dvou etapách rekonstrukce veřejného osvětlení. Práce provedla Severomoravská energetika, rozvodný závod Frýdek-Místek, s celkovým finančním nákladem 227 tis. Kč. Při rekonstrukci bylo instalováno 80 ks výbojkových svítidel. Část obce, tj. stavební obvod a pomezí Harcov-Hrádek byla z rekonstrukce vyňata, neboť v těchto místech byla výměna svítidel provedena již dříve.

Místní hřbitov byl udržován ve velmi dobrém stavu i přesto, že na hřbitově nebyl stálý pracovník. Na hřbitově byla vybudována úschovna nářadí a materiálu a v souvislosti s opravou komunikace ke hřbitovu bylo zpevněno parkoviště a opraven plot u hřbitova. Občané prováděli za úhradu 2 krát ročně stříhání živých plotů a čištění hřbitova, což ovlivnilo dobrý stav pohřebiště.

Plochy veřejné zeleně byly v obci pouze u prodejny potravin. O jejich údržbu se staraly pracovníce prodejny a členky českého Svazu žen.

Na území obce se nacházely 3 prodejny a 1 pohostinství Spotřební družstvo Jednota – prodejna smíšeného zboží – samoobsluha, prodejna masa a průmyslového zboží. Nutno podotknout, že prodejny měly nevy-

hovující zázemí, tj. skladovací prostory, manipulační a sociální prostory. Pohostinství bylo ve vyhovujícím stavu a bylo vybaveno kuchyní, stravovací služby však nebyly trvale poskytovány – kuchyně byla pouze využívána příležitostně při společenských akcích a oslavách.

Velkým nedostatkem je, že obec nemá vybudovanou splaškovou kanalizaci a při výstavbě rodinných domů musí stavebníci budovat nepropustné žumpy. Od čeho je však lidská vynalézavost – někteří nezodpovědní stavebníci si svévolně napojovali přepady z původně nepropustných žump do odvodňovací kanalizace, čímž docházelo k přímému znečišťování řeky Olzy a následnému zdravotně ekologickému ohrožení. Tento nedostatek bude odstraněn až po vybudování řádné kanalizace splaškových vod v celé obci.

K podstatnému zlepšení na úseku předškolního i základního školství v Hrádku došlo rekonstrukcí a modernizací školní budovy č. p. 144 – české školy, prováděné v letech 1987-1988 Okresním stavebním podnikem v Třinci. Po dobu rekonstrukce školní budovy byly dvě třídy umístěny v náhradních provizorních prostorách v domě čp. 178 Bytového podniku Třinec (dřívější majitel pan Walach) a 1. třída v budově polské základní školy. V domě č. p. 178 byla rovněž umístěna mateřská škola, jejíž kapacita byla snížena na 22 dětí. Školní budova je nyní nejhezčí budovou v obci – její fasáda hýří barvami – zelenou, růžovou a bílou.

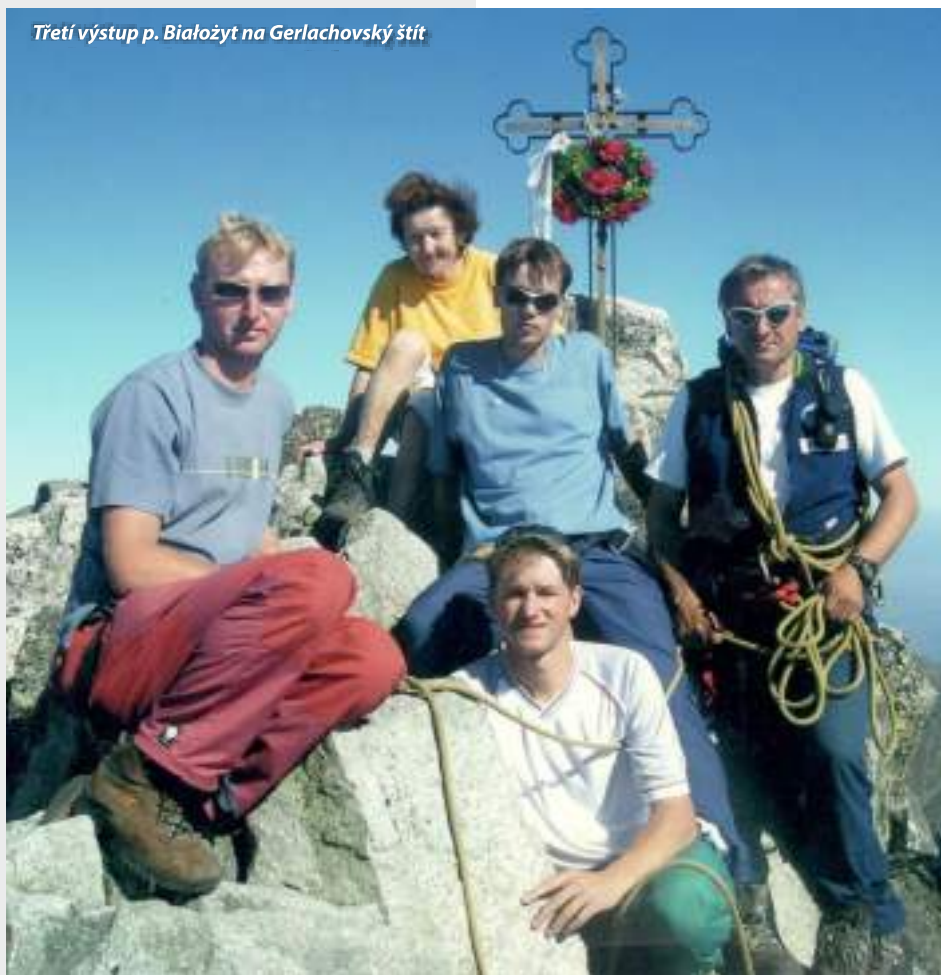
Rovněž u mateřské školy s polským jazykem vyučovacím bylo zřízeno polodenní oddělení v uvolněném prostoru polské školy a situace s umístěním zapsaných dětí byla k plné spokojenosti rodičů vyřešena.

U základního školství došlo ve školním roce 1989/1990 k organizační změně, kdy z důvodu poklesu počtu žáků v základní škole byla zrušena jedna třída a obě školy byly dvoutřídní. U obou základních škol byly činné školní družiny a pracovaly pionýrské oddíly. Mimoto zájmovou činnost vyvíjeli žáci také v mimoškolní činnosti a v zájmových kroužcích. Svými vystoupeními a kulturním programem na všech veřejných akcích přispívali k jejich obohacení a zpestření.

V hodnoceném období se každoročně konaly dvě akce vítání nových občánků za účasti jejich rodičů, předsedkyně a členek Svazu pro občanské záležitosti a pracovnice zdravotní služby. Jedenkrát v roce byla usku-
tečněna beseda se 75 letými důchodci.

1986	1. června uvítání do života 15 dětí
29. října uvítání do života 11 dětí
29. října beseda se 75-letými důchodci
1987	18. června uvítání do života 5 dětí
23. října uvítání do života 11 dětí
23. října beseda se 75-letými důchodci
1988	13. června uvítání do života 7 dětí
10. listopadu beseda se 78-letými důchodci
1989	14. června uvítání do života 10 dětí
9. listopadu uvítání do života 8 dětí

Třetí výstup p. Bialožyt na Gerlachovský štít

9. listopadu beseda se 75 letými důchodci

Mezi neaktivnější kulturní organizace v obci je nutno zařadit PZKO, které se svými tradičními kulturními akcemi natrvalo zapsalo do vědomí občanů. Sportovní vyžití mladých zabezpečovala tělovýchovná jednota Sokol ve třech oddílech – kopané, tenisu a základní rekreační tělovýchově. Nejlepší činnost vyvíjel oddíl kopané, jehož družstvo dorostu se umísťovalo na předních místech okresní soutěže, dospělí bojovali každoročně v čele tabulky okresního přeboru.

Do roku 1989 zde fungoval oddíl cvičení žen, po odchodu cvičitelky z Hrádku pro nezáměr byl tento oddíl zrušen. Rovněž do roku 1989 pořádal TJ Sokol každoroční hezkou akci pro děti – sportovní dopoledne. Naproti tomu stagnoval v činnosti český svaz žen, Český červený kříž, Svazarm.

Rovněž Svaz požární ochrany omezil svou činnost na konání výročních členských schůzí a zábavu jedenkrát v roce. Z důvodu poruchovosti požárního vozidla i motorové stříkačky nebyly výjezdy k požárům ani družstvo se nezúčastňovalo soutěží. Nadále byla udržována a rozvíjena spolupráce se Svazem požární ochrany v Čierném na Slovensku.

Po několikaleté přestávce se v Hrádku v roce 1986 opět konaly samostatné oslavy 1. máje s průvodem a proslovy na tribuně. Rovněž se vrátila tradice pořádání lampiónových průvodů u příležitosti Dne vítězství 9. května na hřišti TJ Sokol. Jak prvomájové tak i lampiónové průvody se konaly v naší obci každoročně až do roku 1989.

Přelomovým dnem, který vše změnil, se stal 17. listopad 1989. Proti demonstraci studentů, kteří chtěli uctít památku Jana Opletala, poté co se z této demonstrace stal protest proti vládoucí KSČ a všem jejím představitelům, byl učiněn na národní třídě nepřiměřený brutální zásah pořádkovými silami. Při něm bylo mnoho studentů zraněno. Na 26. listopadu byla vyhlášena generální stávka, vzniká hnutí, které má název Občanské fórum, na Slovensku Verejnost proti násiliu. V čele obou těchto hnutí stojí signatři Charty 77. V Čechách je to především Václav Havel, který má velkou autoritu i na Slovensku. KSČ se pod tlakem veřejného mínění zřídá vedoucí úlohy ve státě, je ustavena vláda národního porozumění, jejímž premiérem je Marián Čalfa, člen KSČ.

Jsou vypsané prezidentské volby. Kandidátem na funkci hlavy státu je Václav Havel. Vláda národního porozumění začala svou práci 6. prosince 1989 a 29. prosince byl Václav Havel zvolen prezidentem. Na politickou scénu se vrací Alexander Dubček, jeden z vedoucích činitelů Pražského jara 1968. Tyto převratné politické změny v naší zemi samozřejmě ovlivnily i dění v naší obci. První shromáždění občanů naší obce k polistopadové situaci v zemi se konalo 18. prosince 1989, které za účasti 45 občanů rozhodlo hlasováním o založení občanského fóra v Hrádku.

Děkuji paní Danutě za ochotu ke zveřejnění článku ve Zpravodaji a přeji jí pevné zdraví, spoustu pěkných chvil strávených v milujícím rodinném kruhu a tolik oblíbených procházek.

Příroda Hrádku VI.

Kaprad'orosty

V dnešním díle seriálu se budem podrobněji věnovat rostlinám, které nekvétou a rozmnožují se výtrusy. Přičemž, kromě plavuně procházejí tzv. rodozmě-

nou. Tj. cyklus střídání pohlavní a nepohlavní generace. Jedná se o kapradiny a přesličky, souhrně označované jako kaprad'orosty. Běžně se s touto skupinou setká-

váme v nejrůznějším prostředí: v lesích, mokřadech ale i na pasekách zalitých sluncem. Několik druhů je chráněných.

RB

Fotografie | internet (wikipedia)

Plavuň vidlačka

Plavuň se v hrádeckých lesích vyskytuje stále řidčeji. Patří mezi chráněné rostliny. Žije v sušších jehličnatých lesích, ale i na okrajích pastvin. Zaznamenána v Kempách nad Chalupňokami.

Přeslička rolní

Je nejhojnější přesličkou v ČR. Roste od nížin do hor. Nejčastěji se vyskytuje jako polní plevel, ale lze ji najít i v lužních porostech. Osídluje například skládky zeminy jako jedna z prvních rostlin.

Přeslička poříční

Tato mokřadní rostlina, vyrůstající přímo z vody, se v Hrádku nachází pouze v rybníku Šušarňa naproti pily v Belku, kde je poměrně četná. Vytváří tam velmi husté porosty.

Přeslička lesní

Přeslička lesní je stínomilná lesní rostlina. Dá se najít v podmačených smrčínách i na rašelinných loukách. V Hrádku je všeobecně rozšířená. Má jemnější strukturu než přeslička rolní.

Přeslička největší

Velmi robustní přeslička s největší pravděpodobností již v Hrádku vyhynula. Ještě nedávno ji bylo možné vidět ve vlhkých břehových porostech u Olzy.

Puchýřník křehký

Tento druh kapradiny se vyskytuje na celém světě. Osídluje hlavně vlhké skály, kamenité půdy a podobná stanoviště. V Hrádku je všeobecně rozšířený.

Mohutná kapradina je typickým průvodcem smrkových a smíšených lesů od pahorkatin až do vysokohorských oblastí. Vyhýbá se silně zamokřeným lokalitám. V Hrádku je velmi hojná.

Velmi odolná rostlina roste v téměř všech typech lesa, a to po celém světě. Stejně jako kaprad' samec má jedovatý oddenek. Používala se k odčervování, větší dávky vedly ke slepotě.

Hasivka je největší kapradinou v ČR. Může dosáhnout až 2,5 m výšky. Vytváří rozsáhlé porosty ve světlých lesích, ale často roste i mimo les. V Hrádku např. Pod Dziolem nad cestou.

Uplatňuje se jako souvislý porost ve vlhkých lužních lesích v polohách nad 400 m. V Hrádku je známá lokalita v Girově. Rostlina se často pěstuje na zahradách. U nás patří mezi ohrožené druhy.

Sleziník červený roste ve skalách a spárách zdí. Vždy na stanovištích vlhkých a stinných. Výskyt v Hrádku potvrzen nedávno, roste ve spárách zídky blízko mostku pes Komparov v Kempčicích.

Osladič dostal jméno díky nasládlému oddenku. Roste na stinných místech, často na skalách. V Hrádku je vidět např. na skalách v Belku. Používá se v lidovém léčitelství např. proti zácpě.

Nepříliš hojná a přehlížená kapradina žije ve stinných smrkových i bukových lesích v podhůří. Častá na okrajích lesních cest. V Hrádku na ni narazíte např. cestou na Chodurku.

Chráněná rostlina se stálezelenými listy se nejčastěji vyskytuje ve smrkových lesích na kyselých půdách. V Hrádku poměrně rozšířená na vlhkých místech.

Slovník ponaszynu

Už po šesté v této rubrice zveřejňujeme nejrůznější výrazy, které se z našeho nářečí pozvolna vytrácejí. Pokud pod písmeny P a R najdete slůvko, které se v minulosti nebo ještě dnes stále používá a nám na této dvoustraně chybí, napište nám o něm a přispějte k tomu, aby byl slovník rozsáhlejší.

P

paskudzić - škodit
paść - pást, past (nástraha)
patelnia - pánev (nádobi)
paterek - kněz
patkan - velký, tlustý
patnost - patnáct
patrzy sie - je třeba
patyczyć sie - mít erekci
patyk - klacek
patyntregiel - nosič na jízdním kole
pawłacz - pavlač
pazur - nehet
pchok - trn, hrot
pekać - bafat, kouřit
perón - nástupiště
petryłol - petrolej
pidla - malá ryбка
pieczka - křížala, sušené ovoce
pieczoki - brambory ve slupce
piekarnia - pekárna
piekło - peklo
piekny - hezký, pěkný
piekorka - pekařka
piekorz - pekař
pielgrzym - poutník
pielgrzymka - církevní pout
pielucha - dětská plena
pieprzić sie - dávat nos do cizích věcí
pierz - psouk
pierznyć - prdnout
pierzolić - špičkovat, žvanit
piernik - perník
piernikorz - lump
pierón - hrom, šikovný člověk
pierónym - urychleně
piersi - prsa
pierścioneć - prstýnek
pierścinyń - prsten
pierzina - peřová příkrývka
pieśniczka - písnička
pijany - opilý
pijatyka - alkoholický dýchánek
pijok - hltan, krk
pijówka - pijavice
pilno - naspěch
pincek - malý motocykl
pindziesiónt - padesát
pinióndze - peníze
piołónka - pelyněk
Pioseczno - Písečná (m. n.)
piosek - písek
pión - olovnice
pióntek - pátek
piórko - peříčko
piórnik - penál
pióro - pero, brko

pipa - vodovodní baterie, pípa
pipcagj - lepicí souprava pro bicykl
pipidówka - zapadák
pisać - psát
piskać - pískat
pismo - dopis
pisok - obecně něco na psaní
piszczek - píšťalka
pitafoń - gramofon, magnetofon,
pitkorz - ženský lékař, gynekolog
pitorzeski - tanga
pitula - hloupá žena
piwnica - sklep
piyc - pět
piyceć - kamínka
piynciok - pětník
piync - pět
piynść - pět
piynta - pata
piyń - pařez
piyrzi - první
piyrwej - nejdříve
piyrzi - peří
pizda - ztřeštěná žena
piznyć - uhodit
piżdzieć - prdět
piżnióńy - hloupý, blbeček
pjosek - písek
placki - bramboráky na plotně
plaga - pohroma
plaski - placatý
plaskocz - placatá láhev 0,2 l
plaziok - ploský kámen
płoso - jezero, rybník
plotkować - kecat
pluca - plíce
pluć - plivat
plugastwo - sajrajt, hnus, nadávka
plujki - cigarety bez filtru
pluskiewka - připínáček
pluta - psí počasí
pluwanieć - plivanec
pluwnyć - plivnout
plynskiyrz - puchýř
plynść sie - plést se, ochomejtat se
płot - plot
płónka - plané jablko
pług - pluh
płuźić - plužit
płyta - gramofonová deska
płytki - mělký
pływać - plavat
pniok - pařez
pniorka - sekera na pařezy
pobić sie - poprat se
pobiyrac - pravidelně odebírat
pobożny - věřící, náboženský
pocapkać - poplácat
pochładać - vyhledat
pocióng - vlak

pocztorka - listonoška, poštačka
podest - mezipatro na schodech
podgarlina - lalok
podlywać - zalévat
podrożeć - zdražit
podrugi - podruhé
podwodzac - podvádět
podyszorek - místo k odpočinku
pofiderny - divný
pofukać - pofoukat
pofurtać - rozházet
pogniywać - naštvat
pogoda - počasí
pogryzać - pojídat
pogrzebnik - účastník pohřbu
pogrzyb - pohřeb
pojczac - půjčit
pojmy - pojďme
pojodać - jíst
pokiyl - dokud
pokozać - ukázat
pokraka - obluda, netvor
pokrynac - nevhodně radit
pokrywka - poklička
pokrzcić - pokřtít
pokrzywa - kopřiva
poliń - pálit
polodować - ledovka
poloki - gumáky
polywka - polévka
polednie - poledne
położyć - položit
połomać - polámat
połomany - palámaný
połykać - polykat
pomacać - osahat, omakat
pomidory - rajčata
pomiyrci - zkazit
popielcowo strzoda - popel. středa
popiyrzi - poprvé
popłóczkorz - zmatkář
poprawczok - polepšovna
poprowki - posvatební hostina
pora - dvojice
poradzić - dokázat něco udělat
pore - několik, pár
portyrnia - hotelová recepce
porwaniec - zmatkář
porwisko - dobrá partie
porwóz - provaz
porwózczok - adolescent
porychtung - přípravek, užitečná věc
porzigać - pozvracet
posek - opasek
poskładać - poskládat
posłać - poslat, ustlat
posmarkane - blbě svařené
posuc - posypat
posypka - drobenka
potek - kmoťr

potka - křestní matka, kmotra
potrzask - výstřední člověk
potym - potom
powiedzieć - říct
powół - strop
powóniany - buzík
powrósło - povříšlo
pozdrowić - pozdravit
pozichrować - pojistit
pój - pojd'
półka - panák, štamprle
półknyć - polknout
pómóc - pomoci
Pónbóczek - Bůh
pónclók - šálek o objemu min. 0,5l
pónczek - kobliha
pónść - odejít
posztelować - připravit alkohol
prawok - hřib pravý
prdelónka - polívka (prdeláčka)
precz - pryč
preswórszt - tlačěnka
procesyja - církevní pouť
proch - prach
procno - pracně
prodło - prádlo
prosiok - prase
prowda - pravda
próchniora - stará žena
próg - práh
prónci - proutí
próntek - proutek
prószek - prášek
prószkorz - feťák
prózny - prázný
pruba - zkouška
prubnyć - zkusit
pruć - párat
przeboga - probůh
przecióg - průvan
przedłóni - před dvěma roky
przeganiać - přehánět
przekabacić sie - často změnit názor
przelokropnie - víc než moc hodně
przemówiac - přesvědčovat
przestómpić - konvertovat
przestrónny - nepadnoucí oděv
przestymny rok - přestupný rok
przesziwok - vaťák
przetak - síto na obilí nebo mouku
przewrócić - převrátit
przibić - přibít
przibłynda - vobejda, přivandrovalec
przibrać - přibrat
przibudówka - hospodářská budova
prziciść - přitlačit
przidać - přidat
przidać sie - hodit se
przidaszek - přístřešek, přístavba
przidrzistek - vtěrka
przigoreć - připálit se
przigorzało - připálilo se
przigón - polní cesta
przigupi - bláznivý
przikopa - příkop
przikrycić - přišroubovat

przilepić - přilepit
przitkać - přeložit něco k něčemu
przyndza - příze
przyndzioł - pěšinka ve vlasech
przysłop - horské sedlo
psiarzić - zlobit, vyvádět psí kusy
psina - uschlá loňská tráva
psinco - psí lejno, nic
psiok - nejedlá houba
psiorka - nezralé zakrslé ovoce
pstróng - pstruh
psuć - kazit
psuja - člověk, který často něco kazí
psycha - velké toaletní zrcadlo
pszczelnik - úl
pszczelorz - včelař
pszczoła - včela
pszynica - pšenice
pucować - čistit, omítat
pucówka - omítka
puczić - mačkat
puczok - lis
pudlica - popelnice
pudźgać - nimrat se v něčem
pukać - praskat
pukiet - kytice
pulyr - opilec (kořala, ožrala)
purdy - hadry
purknyć - uprdnout
puszczać - pouštět, klíčit
pympek - pupek
puszczki - výhonky
pyndzel - štětec
pyndzialek - pondělí
pyndzyj - důchod
pyndzyjónista - důchodce
pyniyze - peníze
pypieć - vřed, bradavice, nárůstek
pyplik - malíř bez talentu
pyrdelónka - ovarová polévka
pyrlik - velké těžké kladivo
pyrtek - malý člověk
pysk - tlama
pyskaty - hádavý, odmouvačný
pyskować - odmouvat
pytać - prosit
pytać sie - ptát se

rachetlica - vánoční prskavka
rachować - počítat
racie - nohy
radiónka - rádiovka
radzi - rádi
raja - řada
rajcować - vzrušovat
rajczula - pastvina
rajfeszlus - zip
rajsztak - lesní pěšinka
rajtować - jezdit na koni
rajzefiber - cestovní horečka
rajzentaška - vycházková kabelka
rajznedla - připínáček
ramiόνczko - ramínko na šatech
rapacioki - prsty u nohou

rapaty - drsný, hrbolatý
raport - hlášení
ratki - zvířecí chodidla
raubszczyk - raubíř
rdzowieć - rezivět
recepis - recept, lékařský předpis
regimynt - skupina osob
rechtór - učitel
referny - sdílný
regać - žvatlat
rekreacyj - rekreace
remonacyj - třináctý plat, odměna
repecić - tlachat
repetuła - mluvkva
reż - žito
richtig - správně
roba - žena, manželka
robić, zrobić - pracovat, udělat
robotnik - dělník
roczny - roční
rod - rád
rogula - kvrdlačka
rohajz - surové železo
rojberka - rožněné maso na špízu
rotuz - radnice
roz - jednou
rozchodzić sie - jít o něco
rozchybować - rozhazovat
rozdować - rozdávat
rozdrapiać - roztahovat
rozdziół - rozdíl
rozmaity - různorodý
rozmarasić - rozdrtit, rozemlít
rozmować - rozmlouvat
rozparadzóny - rozparáděný, rozjetý
roztargać - roztrhnout
roztopyrczać - roztahovat se
roztrzynsać - roztrpovat
rozwalóny - rozvalený, rozbitý
rozwiyrzgany - rozvrzaný
rożek - rohlík
rożnyć - rožnout, zapnout světlo
róm - rum
rómbać - sekat
róntować - rachotit, dělat rámus
rubzak - ruksak
ruderyja - zanedbané stavení
rufijok - vykuk, šprýmař
ruła - roura, hňup
rułka - trubka
rumiegać - přežvýkávat
rundajz - tyč z legované oceli
rupieć - mít namálem
ruszać (se) - hýbat (se)
rusztować - roštovat
rybiżłok - rybízové víno
rychtować - připravovat
rykaj rykaj! - čertovo citoslovce
rymb - rub
rymbanisko - pokácený les, poruba
rymplować - rachotit
rynce - ruce
ryncznik - ručník
rynczny - ruční
rynek - náměstí
ryngiszpil - kolotoč

Slowik 2

Bohuslav Slowik - Hrádecký brod přes Olzu